ANUL I No. 126 — 6 PAGINI 2 LEI — Luni 8 Decembrie 1941

Basarabia

Ziarul nouei vieţi româneşti

Redacţia din Bucureşti, Bulevardul Lascăr Catargiu, 31 Tel. 2.68.45 | Abonamente: Un an 500 lei, 6 luni 250 lei, P-tru instituţii 1000 lei | Redacţia din Chişinău, Strada Mihai Eminescu, 10, Telefon 302

Foamea şi frigul îşi întind necruţătoare fiorii lor în sate şi oraşe.

Copii de muncitori truditi stau ofiliţi de sărăcie în faţa părinţilor încremeniţi de nevoi.

Iar în satele noastre orfanii şi săracii aşteaptă palizi bunăvoinţa noastră creştină şi datoria noastră de români faţă de cei ce suferă.

Aţi ajutat până azi opera Guvernului şi a Consiliului de Patronaj, sprijinind cu darurile voastre stăruitoarea noastră muncă de alinare a suferinţei şi de mângâiere a durerii.

Trebue însă să facem din această aplecare de bunătate asupra nevoiei şi a durerii, a frigului şi a foamei, nu o întâmplare de milă, ci o organizare de viaţă naţională.

Am hotărît nu numai să fac un apel cald pentru toţi cei ce pot să înţeleagă suferinţa şi durerea, ci să dau şi o poruncă tuturor celor cari trebue să dea din avutul lor pentru a sprijini pe cei cari n'au.

MAREŞAL ANTONESCU

AJUTORUL DE IARNĂ

Vremurile s'au rostogolit, spaţiul a intrat într'un vid imens, totul s'a declanşat dincolo de orice închipuire, însuşi cuvântul şi-a pierdut noţiunea de drept. Singur sufletul a rămas la locul lui, pentrucă el nu aparţine vieţii pământeşti decât doar ca ceva asemănător parfumului, peste stratul florilor. El îşi are izvorul dincolo de viaţă şi deci nu poate curge într'o lume plină de ispite şi îmbibată cu păcate. Acest suflet ne dă posibilităţi de gândire, se trudeşte să ne smulgă din pătimaşa îmbrăţişare cu viaţa; ne altoieşte — în rarele ore de meditaţie — cu sensibilităţi de nuanţă fluidică, pentru a ne face să înţelegem că dragostea de viaţă este numai o iluzie, o patimă roşie; şi că esenţa acestei vieţi e ceva dincolo de organic, ceva care se vrea împrăştiat, ca de pildă cântecul, pe undele radiofonice.

Sufletul, cu alte cuvinte, este un motor de energie, menit să încălzească viaţa cu accente de bunătate, cu chemări de dragoste adevărată, de acea dragoste a dragostei de viaţă: un transformator al „omului" în „omenie", un strigăt de alarmă, pe marginea prăpastiei.

In acest sens trebue interpretat apelul Conducătorului Statului, adresat Naţiunii pentru ceea ce se numeşte „ajutorul de iarnă". Apelul Conducătorului vine în momentul de grea cumpănă pentru ţară şi el se aseamănă cu chemările la mărinimie ale Voivozilor şi Domnitorilor istoriei noastre.

Acest apel nu este o formulă împrumutată, decât doar prin expresia verbală, el confundându-se cu însăşi tradiţia, rămasă în slova hrisoavelor, sau trecută din generaţie în generaţie, prin bogăţia faptelor săvârşite în numele ei.

Ajutorul de iarnă pe care ni-l cere apelul Conducătorului, trăeşte în noi în acea lumină sufletească, din care s'a desprins în toate vremurile grele, gândul cel bun al omeniei şi care a format piatra de temelie a naţiei noastre, darnice chiar atunci când a avut cu mult mai puţin decât i-a trebuit.

Ne dăm perfect de bine seama că acest apel vine tocmai în clipe de mari lipsuri dar nu trebue să uităm că trecem printr'o cumpănă a existenţii noastre naţionale şi că ieşirea la liman ne impune sacrificii după măsura vremurilor, cari s'au rostogolit şi a spaţiului care a intrat într'un vid imens parcă.

Despre felul în care vom şti să răspundem acestei vibrante chemări a Conducătorului, atârnă triumful izbândei pe care-l aşteptăm şi acest răspuns va înscrie la încrucişarea de drumuri, în care ne găsim azi, semnul dragostei vieţii de viaţă, prin aplecarea asupra celor mai slabi şi mai nevoiaşi decât noi, cu milostenie şi curată bunătate.

RĂZBOIUL ROMÂNIEI CONTRA BOLŞEVISMULUI

Cuvântul d-lui Mareşal Antonescu şi un articol al d-lui prof. Mihai Antonescu pentru publicaţia italiană „La Rivista"

Marea publicaţie italiană „La Rivista", din Roma, a publicat în numărul său festiv din luna Noembrie, închinat războiului contra bolşevismului, următorul cuvânt al Mareşalului Antonescu, Conducătorul Statului, ca şi un articol al d-lui prof. Mihai Antonescu, vice-preşedintele Consiliului de Miniştri, pe cari le reproducem în cele ce urmează:

Am făcut războiul împotriva bolşevismului.

Aceasta spune mult.

Istoria civilizaţiei va spune restul.

MAREŞAL ANTONESCU

Articolul d-lui prof. Mihai Antonescu

Războiul împotriva bolşevismului este, hotărît, unul din cele mai mari acte pe care le va înregistra istoria civilizaţiei de totdeauna.

Este cel dintâi pas pentru o reconstrucţie autentică a noului Europe.

A fost o greşală gravă a Europenilor de a fi lăsat 20 de ani prezenţa ameninţătoare a vecinătăţii comunismului, care ameninţa Religia, Familia şi Proprietatea; care după ce a sedus pe rătăciţi cu necunoscutul, a ros şi a minat prin toate mijloacele bazele Europei, iar acum pregătea invazia cotropitoare a Continentului.

Ducele Mussolini şi fascismul au meritul de a fi deschis lupta împotriva anarhiei sociale, căreia comunismul îi era avangardă.

După cum revine Marelui Adolf Hitler meritul de a fi pornit această cruciadă de reconstrucţie a civilizaţiei Continentului.

România este mândră de a fi putut să adauge la paginile latinităţii veşnice, contribuţia sa loială la acest Război Sfânt.

Aşa cum altădată Voevozii români au stat pe crestele Carpaţilor şi la Marea Neagră, şi pământurile Daciei Felix, pentru a apăra cu fermitate temeliile civilizaţiei europene, biserica şi proprietatea, onoarea şi libertatea, împotriva necredincioşilor şi a hoardelor slave şi comuniste, azi armatele româneşti au păşit pe drumul luptei, pe drumul tradiţiei de ieri şi al lumii de mâine.

De aceia, războiul acesta a fost pentru noi o tragică şi măreaţă purificare naţională.

El ne-a redeschis nu numai conştiinţa drepturilor, a onoarei şi a răspunderii noastre, spălându-ne pete nemeritate de trecut, dar el ne-a aşezat credincioşi în plămada veacurilor care şi-au

(Continuare în pag. 4-a)

La liziera unui sat de pe frontul anticomunist...

CREDITE PENTRU REFUGIAŢI

Viaţa socială şi economică începe să revină la normal în teritoriile bucovinene şi basarabene scăpate de sub stăpânirea bolşevică. Popopulaţia refugiată din acele teritorii revine treptat de unde a plecat. Revine, dar aproape nu mai cunoaşte pe unde a trăit şi a muncit mai 'nainte, pentru că locuinţele au fost în parte ruinate iar rosturile gospodăreşti irosite. Doar pământul a rămas. Pe el, fugitorii n'au putut nici să-l strice, nici să-l ia cu ei.

Da tot ce-a fost stricat, ca şi ce a fost furat va trebui să fie refăcut. Ce se strânsese zi cu zi, mulţi ani în şir şi a fost nimicit, trebue refăcut şi pus la loc prin altă muncă, în luptă cu alte nevoi şi greutăţi.

Ce se făcuse cu voe bună şi cu puţină cheltuială, în tihnă, de astă dată va trebui să fie refăcut sub stăpânirea durerii cu bani mulţi şi într'un timp scurt. Pentrucă viaţa îşi cere drepturile ei şi zilele nu pot fi lăsate să treacă în aşteptarea altora mai bune. Va trebui deci făcută muncă grea şi stăruitoare — cu bani mulţi.

Nevoia de a-şi reface gospodăriile va sili pe cei sinistraţi de cotropirea vremelnică a bolşevicilor să execute acea muncă grea şi fără preget, dar banii necesari pentru procurarea materialelor de refacere trebue să-i împrumute.

De obicei banii de împrumut cer garanţii şi se obţin cu dobânzi grele, iar oamenii necăjiţi, care se 'ntorc la locurile de unde i-a gonit urgia sovietică, nu pot să dea garanţiile ce se cer obişnuit la acordarea împrumuturilor. Ei nu pot garanta de cât cu necesitatea, dorinţa şi râvna lor de a-şi reface căminele. Dobânzi grele nu vor putea să plătească, pentru că în primii ani munca lor nu va fi prea productivă.

Deci vor trebui să găsească un credit larg, în condiţii de plată cât mai convenabile. Acest credit nu poate să le fie acordat de comerţul bancar obişnuit, care, prin natura lui e speculativ. Creditul va trebui să le fie înlesnit de Banca Naţională, sub garanţia Statului.

Statul poate să dea şi are interesul să dea acea garanţie, pentru că refacerea avutului refugiaţilor care se'ntroc să muncească la ei acasă, e de fapt o refacere a unei părţi din avuţia naţională, din care Statul îşi trage mijloacele sale de existenţă.

Această garanţie ce s'ar solicita Statului n'ar constitui o inovaţie, întrucât sub garanţia lui s'au creat, au activat şi desvoltat numeroase întreprinderi, care au fost şi sunt producătoare de însemnate venituri, atât pentru creatorii şi conducătorii lor, cât şi pentru Stat prin impozitele ce le plătesc.

Ce este Creditul Industrial de cât o creaţie cu capitalul dat de Stat şi Banca Naţională, iar existenţa şi operaţiile acestei surse de credit au dat o considerabilă desvoltare industriei din România.

Le fel cu alte instituţii de credit pentru înlesnirea agricultorilor, etc.

D.

CONSILIUL DE APROVIZIONARE PREZIDAT DE D. MAREŞAL ANTONESCU

Joi, 4 Decembrie crt., s'a ţinut un Consiliu de Aprovizionare sub preşedinţia domnului Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, la care au participat domnii: prof. Mihai Antonescu, vice-preşedintele Consiliului; general D. Popescu, ministrul afacerilor interne; general I. Sichitiu, ministrul agriculturii; I. Marinescu, ministrul economiei naţionale; A. Pană, subsecretar de Stat la ministerul Agriculturii; general C. Constantin, subsecretar de Stat al aprovizionării armatei şi populaţiei civile; general C. Florescu, primarul general al Capitalei; Al. Otulescu, guvernatorul Băncii Naţionale; G. Mihescu, directorul general al I. N. C. O. O. P.-ului şi C. Sireteanu, directorul intendenţei.

RAŢIONALIZAREA CONSUMULUI DE GRAU

1. — Domnul general Constantin a expus măsurile luate pentru raţionalizarea consumului de grâu în ţară, în mod succesiv, parţial şi variabil, în raport cu rezervele de porumb şi cartofi ale diferitelor judeţe.

DESFIINŢAREA CORPULUI DE CONTROLORI

2. — Domnul Mareşal Antonescu a hotărît să fie desfiinţat actualul corp de controlori ai Ministerului Economiei Naţionale, Ministerului Apărării Naţionale şi primăriei Capitalei, urmând ca în locul lor să se dea delegaţie de controlori unui număr limitat de magistraţi, profesori şi institutori selecţionaţi, cari vor primi pentru această însărcinare o indemnizaţie specială.

APROVIZIONAREA CAPITALEI

3. — Dl. general C. Florescu, primarul general al Capitalei, a arătat că pieţele Capitalei sunt aprovizionate din belşug cu zarzavaturi, fie din comerţ, fie din depozitele proprii ale primăriei, urmând să se facă o justă raportţie a alimentelor şi un control al preţurilor pe toate pieţele de desfacere.

CANTINELE PRIMĂRIEI AU TRECUT LA CONSILIUL DE PATRONAJ

4. — Domnul Mareşal Antonescu a relevat, meritele pe care şi le-a câştigat Consiliul de Patronaj al Operelor Sociale pe terenul asistenţei sociale, prin ajutorarea copiilor săraci. Această asociaţie, care a ajuns să hrănească astăzi în Capitală 20.000 de copii, întreprinde acum frumoasa operă a ajutorului de iarnă.

Domnul Mareşal a ordonat, date fiind aceste rezultate, ca toate cantinele primăriei Capitalei să fie trecute, cu toate fondurile lor de întreţinere, în administrarea Consiliului de Patronaj.

5. — Domnul Mareşal a dat indicaţiile după care urmează să se stabilească cantitatea maximă de alimente şi îmbrăcăminte, ce va putea fi trimisă în pachete, ca daruri, pentru soldaţii germani de pe front.

Zăpada a luat locul vegetaţiei...

INCERCUIREA MOSCOVEI CONTINUĂ

Presiunea forţelor germane asigură succese în regiunile Dimitrov şi Tula

In celelalte sectoare, bombardamente de artilerie şi aviaţie

S'au împlinit zilele acestea exact două săptămâni de când a început bătălia pentru stăpânirea Moscovei. Fosta capitală a Rusiei Sovietice, cu toate că a fost uriaş apărată cu tot felul de fortificaţii şi de armament, este pe cale de a nu mai putea duce mult luptele de rezistenţă, deoarece forţele germane străpungând adânc fortificaţiile, s'au apropiat numai la câţiva chilometri de centura ei propriu zisă. Superioritatea netă a forţelor germane în tancuri, artilerie şi aviaţie, va avea în curând cuvântul hotărîtor.

Eri, forţele germane de sub comanda mareşalului von Bock, au desfăşurat operaţiuni de o amploare culminantă, mai ales, în regiunile de Nord şi de Sud ale Moscovei, cu scopul de a desăvârşi şi de a strânge potcoava care o încercuieşte. Sectorul de centru, astfel, este în continuă mobilitate şi violenţă în părţile Dimitrovului şi Tulei, de unde forţele germane se dirijează concentrici spre autostrada care leagă Moscova cu Uralii.

Ocuparea acestei autostrade, singura arteră principală pe care o mai are astăzi fosta capitală a Rusiei sovietice, ar însemna izolarea ei completă şi zădărnicirea oricărei rezistenţe. Pe întinderea şesului din împrejurimile Tulei, forţele germane au câştigat teren, ocupând canalele Oka, Upa şi Plawa şi alte două râuri mici. Calea ferată care duce la Kursk şi o autostradă militară sunt bătute permanent şi eficace de artileria şi aviaţia germană. In Nord, la Dimitrov, sunt în curs lupte mari, bolşevicii înregistrând pierderi imense în material şi oameni.

Luptele pe cari forţele germane le dau frontal împotriva Moscovei sunt deasemenea, violente şi fără întrerupere. La Est de Wolokolamsk, bolşevicii încercând să reia unele poziţii au fost respinşi zăngeros.

Afară de luptele de încercuire, Moscova a suportat azi noapte numeroase bombardamente, cari i-au distrus fortificaţii şi aşezăminte militare, precum şi instalaţii tehnice. Aceste distrugeri au fost masive, ele fiind executate de avioane „Stukas" şi cu bombe de calibru cel mai mare.

Cât priveşte situaţia din celelalte sectoare ale frontului de Est, se poate spune că ea e fost şi rămâne precară pentru bolşevici. Leningradul a fost, o zi întreagă, supus unui bombardament de artilerie înfricoşător. Fortificaţiile şi centrele lui industriale au fost atinse în plin. Câteva incursiuni bolşevice de a sparge brâul de fier al forţelor germane au fost respinse peste ghiaţa râului Neva. Dealtfel, asemenea incursiuni nu sunt prea rare, celoce macină şi epuizează pe bolşevicii închişi în Leningrad.

Sectorul Sudic, deşi bântuit de viscol, este într'o încleştare fără seamăn. Timoşenko a aruncat aci un număr considerabil de oameni şi un armament neobişnuit de modern şi mult. Regiunea Taganrogului, unde se dau luptele, este pustiită de artileria şi aviaţia germană. La fel sunt distruse Rateisk şi Azov, două localităţi de lângă Rostov unde Timoşenko şi-a înarmădit rezervele.

PAGINA LITERARĂ

ADEVĂRUL ISTORIC

Sunt adevăruri istorice, pe cari le căutăm în cuprinsul unor largi studii de specialitate, fără a le bănui că trăesc în noi înşine. Faptul se petrece de altfel în tot omul atunci când acesta caută pe Dumnezeu în existenţa vieţii din jurul lui, uitând că însuşi el este cea mai prefectă întruchipare a celui atât de căutat!

Şi cum adevărul istoric formează astăzi cea mai grea piatră de încercare în viitoarea temeinicie a aşezărilor de după războiu, se cuvine să-l luminăm în forma lui de prim început şi aceasta nu se poate face pe bază de formule vechi, pentru că însuşi sistemul de azi al prefacerii lumii nu la din trecut, decât acele tipare nealterate de vreme.

„Faptul istoric" a cunoscut toate prefacerile posibile din care cauză chiar noţiunea de „fapt" i-a fost alterată, iar „Istoria" rămâne o însiruire de momente a căror autenticitate formează un permanent prilej de discuţii.

„Faptul adevărat" există şi el trăeşte în conştiinţa popoarelor, prin: limbă, obiceiuri şi datini. Sprijiniţi pe acest adevăr, rămas în picioare ca o lege a firii vom căuta ca în cuprinsul rândurilor de faţă să tâlmăcim „Istoria" şi anume din punctul de vedere al originei noastre de drept şi numai atât cât este posibil în spaţiul ziarului.

Neamul românesc nu este un produs al altor neamuri, ci o ramură desprinsă dintr'un „tot", care a fost la începutul începutului. Acest „tot" s'a născut şi a crescut între Oceanul Atlantic — dela Gibraltar, până în preajma Mării Mânecii, tăind Europa în două, pentru a ajunge lângă Marea de Azov, cuprinzând astfel întregul spaţiu al celor trei mari peninsule: Iberică, Italică şi Balcanică cea din urmă rezemându-se pe munţii cu acelaş nume. Şi acest „tot" era format din trei mari neamuri, înrudite prin limbă, tradiţii şi obiceiuri, chemându-se: franci latini şi daci, cu singura deosebire că cei stabiliţi în spre apus fiind puşi la adăpost de năvălirile barbare, şi-au putut păstra şi modela limba, după nevoile vremii; în timp ce aceia stabiliţi spre răsărit au fost nevoiţi să-şi altereze aceiaşi limbă cu influenţe străine din limba celor cu care vitregia vieţii îi adusese în contact direct. Un fapt rămâne însă definitiv stabilit şi el poate fi verificat şi azi ca întotdeauna: fondul limbii celor trei neamuri a rămas acelaş, numai forma luând aspectele nevoilor de adaptare la viaţa ce le-a fost impusă.

Cu alte cuvinte. Neamul românesc a rămas neamul dac de agricultori şi meşteri în înflorirea lemnului; neam de războinici, pentru că aveau ce să-şi apere. Peste tot acest neam de ţărani, faţă de restul fraţilor lui din apus — cărturari şi maeştri în cioplitul pietrei şi mai apoi a îmbinării culorilor pe pânză şi fresce — au trecut veacuri de urgie, fiind cuprins de lungi perioade de eclipsarea conştiinţei naţionale; reuşind totuşi să străbată vremea, cu dârzenia omului care ştie că după o iarnă oricât de grea, trebue să vină şi primăvara din nou dătătoare de viaţă.

Asupra acestui fapt avem datoria de-a stărui cât mai mult, spunându-ne numai pe adevăratul nostru nume — daci —, adică oameni de ţară, oameni cinstiţi sufleteşte, aşa cum ne-au fost adevăraţii noştri strămoşi.

Şi faptul că Traian a învins pe Decebal, nu trebueşte socotit drept o înfrângere militară, ci o chemare la viaţă comună a unor popoare, cari numai unite puteau face faţă puhoiului de năvăliri barbare, care începuseră a se arăta din spre răsărit.

Acelaş fapt s'a repetat şi sub domnia lui Mihai Viteazul, care a reuşit să adune într'o singură ţară vechiul suflet dac desbinat între timp de intrigi politice, pentru a i se fura pământurile şi a i se întuneca lumina limbii.

Şi tot acelaş fapt îl trăim noi azi, într'un moment de uriaşe înclestare de arme, între forţa binelui şi aceea a răului, străjuiţi de aceiaş credinţă de totdeauna şi anume că: oricât ar fi de grea iarna, va trebui să vină şi căldura soarelui, dătător de viaţă nouă.

Al. Negură

MIRELE

(SCHIŢĂ)

— Savy, dece nu te însori? — îl întrebă măsa din odaia vecină. Vocea ei frivolă, tămâioasă şi pierdută în umede imprecizioni ca un fragment de gând evadat din muţenia sbuciumării interne, îmbrăţişă camera lui Savy cufundată în tăcerea odihnitoare şi în întunerecul somnoros al amurgului ca un spasm de viaţă.

Întrebarea aceasta neaşteptată şi ţuleaia cu care ea se strecură în pragul emerei lui studenţeşti îi opri lui Savy răspunsul în gât. Sta tolănit pe canapea dela orele 2 şi acum era 5. N'aţipise deloc, gândise tot timpul. Făcea parte din şirul acelor visători incorigibili, a căror singură justificare a prezenţei în realitate e doar pasul nervos al picioarelor, cu care înghit lungimea sticloasă a asfaltului. Încolo tot ce mai are omul voinţă, încântare, ochi, urechi şi putere de impresionare, nimic nu mai aparţine spaţiului şi timpului dinprejurul lor.

Pentru astfel de oameni fiecare situaţie din viaţa apropiată provoacă o acrobatică escaladare pe alte tărâmuri, orice strună înfierbântată de lăutar, auzită într'un restaurant cu suflete dispreţuitoare de dureri, îi face cei mai vulcanici discuri şi vioriştii cărora mu'timea le aruncă buchete grele de flori şi le aşterne la picioare furtuna aplauzelor.

Orice fată cu năsuc virgin ca antena de fluture, sub sprâncenele cărora joacă tennis două mărgele de alabastru spumos, îi face cei mai străluciţi curtezani. Brici, a căror poezie tânguitoare şi genială despică în'ma feţei în aschii de lavă admirativă şi o înpinge — pe faţa cu năsucul virgin — să alerge disperată pe străzi, prin cartiere cu părul răvăşit de vânt, cu ochi tărâţi de torentul imaginat al toamnei sentimentale, ca să-i caute, să-i vadă, să-i cunoască.

Orice conferinţă, în sfârşit, a unui oarecare celebru anonim ştiinţific, cu o arhivă de manuscrise în faţa ochelarilor de bază, îi transfigurează imediat în cel mai emin, mai sentimental şi mai înţeleşi causeri literari, pe care observându-i lumea pe stradă sau în localuri rămâne mută, contemplându-şi, iar şcoliarimea se ţine gloată după ei ca după Hristos...

E lesne de înţeles că într'o asemenea înşiruire a hotărârii lucrului ordinar, într'un astfel de ghem permanent de descurcare realităţilor într'o astfel de întrecătoare întâlnire pe nisetul nedesciframelor chemări şi tentaţii, geometrea zămislirii pământeşti, rămâne străină în nicio-ne obligaţiile mediului sunt simple trâmbiţe care răscolesc un moment, iar nepăsarea devine supremă axiomă.

Iată deci pe Savy, că Savy se considera student de şase ani şi nu terminase examenele nici atâţ anişori. Întrebarea mamei îl supărase foarte în momentul când se ondea cu căldură în faţa oglinzii studentul „Rolla", unde chinul îi ele frumos înrămat, proiectat pe peretele cartonului, într'o aplecare elegiacă de frunte şi purtând dedesubt această inscripţie: „Laureat al premiu ui Naţional de poezie".

Toate fetele, da, da, inclusiv şi Mura, răutăcioasa aceia care n'a vrut să-i răspundă la două scrisori, să-l vadă acum expus la geamul enorm al vitrinei, să crape de ciudă la auzul unor exclamaţii pline de glorificare, iar el să treacă pe lângă ele şi nici să nu le observe.

Auzise foarte bine întrebarea plutitoare a mamei şi era gata să răspundă brutal şi tăios, aşa cum era deprins să procedeze întotdeauna, când îi întrerupeau călătoria lui peste pământuri, dar întrebarea nu-i jignise cu nimic legănarea romantică în care trei ceasuri se alintase, ba dimpotrivă, i-o complectase, acordându-i o prezenţă bărbătească, nesimţită până atunci şi în al doilea rând siguranţa că cineva îl solicita să se însoare, îi trezi mândria superiorităţii.

Proasta aceia de Lidia, — o fată frumoasă într'adevăr dar proastă ca o cărţită, despre care Boris îşi formu'ase părerea că „n'ai cu cine discuta" şi pe care într'o clipită de sbor printre prăpăstii dulei o îmbrăţişase lung într'un colţ de grădină publică şi o sărutase pe gura-i ca o efigie a pasiunilor tari, trebuie să fi cântat ceva la urechea mamei, trebuie să fi trimis pe cineva, un mesager al unei iubiri ce-şi caută culcuşul, al de aceia şi întrebarea mamei fusese oarecum întinsă ca un fir telefonic, care ştie ceva, care transmite ceva, o întrebare nasală, suspicioasă, bătrânească, doldora de bunăvoinţă, de bucurie, iscusit ascunsă, o întrebare pedagogică, care-i binevestia foarte evident că Lidia nu putea trăi fără el.

Instiintarea aceasta indirectă îl umplu'se — ca pe orice bărbat — de propria lui persoană. Plutea în esânza satisfacţiei personale ca un pui de căprioară în frisoare, şi-aruncă privirile pe cele câteva răsfrângeri din casă ale luminii muribunde de afară şi se mişcă convulsiv pe canapea. Cast când s'ar fi trezit dintr'un somn îndelungat, se întinse zdravăn ca un pisoi cambiese pe moleşiunea pânzu'ui, îşi rădică mâinele, şi le sui apoi le încreţi sub cap şi căscând de câteva ori, răspunse cu un glas amestecat, dând a înţelege că n'auzise bine întrebarea mamei, deşi această întrebare îi răscolise ca un burghiu toată fiara lui interioară:

— Ce să fac?

— Dece nu te însori, dragul mamei?

Dacă n'ar fi adăugat acest comătimitor „dragul mamei" şi ar fi menţinut acelaş ton dela început, Savy ar fi răspuns cu o retică nevinovată, care ar fi pus rezervă când acestei discuţii. Dar acest „dragul mamei" conţinea o enfeadă mormântală, un regret ostentativ o răsfiare provocătoare ce-i învolbură sângele, vârându în cosul pieptului ca o acoladă aerlană de sabie şi prezentându-i-o pe Lidia foarte neinteresantă şi decolorată de vreme.

— Pentru că nu vreau! — fu un răspunz dârz care anunţa replici violente.

— Nu vreau, nu vreau. Te-am ştiut că eşti incăpăţânat. Pe tine greu te-a mai nimerit cineva! Ce ar fi să te însori frumuşel, să te liniştească, să-ţi strângi gânduri'e acasă, să ai un cămin! E mare lucru, dragă Savy! Sunt atâtea fete care aşteptă, ai putea să-ţi alegi una. Ce, nu-i bine ce vorbesc eu? Ai mai termina-o şi tu cu viaţa asta anormală pe care o duci, ai mai lăsa scrisul şi cititul ăsta că ai să înebuneşti.

— Eu, mamă, niciodată n'am mers şi nici nu voi merge împotriva voinţei mele. — răspunse şuerând cuvintele şi pulverizând în atmosferă o enervare încordată. — Mi se pare că n'aş putea trăi nici o săptămână înjugat.

— Măi, voi mucosii ăştia de astăzi, sunteţi nebuni. Pe vremea noastră parcă judecau oamenii mai limpede.

— Hm! Vremea dumneavoastră...! Pe vremea 'mneavoastră erau obligaţi tinerii să poarte corvoada căsniciei în sudoarea lor ca nişte ocnaşi condamnaţi pe viaţă. Îi place, nu-i place, urâtă, frumoasă, suflet bun sau o isterică cu unghii tari, feciorul mamei era obligat să-i pupe mâna şi să se însoare, fiindcă aşa spune tata, mama, unchiu, mătuşa, aşa spune lumea. Cum să contrariezi lumea, mă rog? Haida-de! E un păcat înaintea lor, te arată orăşul cu degetul! Sită ce mamă, la s'o mai dăm dracului de lume şi să mai facem cum vrem noi!

— Nu-i adevărat! Vorbeşti prostii. Pe vremea noastră existau băcţe leşăturile tradiţionale. Avea omu' ceva sfânt în viaţa lui. Era o ruşine pentru o familie, când un membru al ei rămânea necăsătorit. Eh şi ce nunţi se mai făceau, băiete! Soseau oaspeţii de'a mari depărtări şi după cununia din biserică se petrecea câteva zile în şir. Şi era o dragoste între toţi şi toată lumea se simţea aşa de bine! Tinerii se iubeau, se căsătoreau, şi apoi să fi văzut cât de mult îi legau între ei copiii. Se ducea în orice caz o viaţă normală şi adevărată. Voi însă, generaţia de astăzi sunteţi atei. Voi nu credeţi în nimic decât în voi. Deaceea vă e frică să luaţi în plină viaţa şi fiinţi de obligaţii, ca să vă bucuraţi de ea, cu conştiinţa că numai voi o să vă numiţi fiindcă nu mult nădăjduiţi în viitorul vostru.

Savy ar fi vrut să răcnească de revolta mamei lăsată brusc să-şi înţeleagă neputinţa, să simtă amestecul de ruşine şi de mândrie al mamei. Se simţea apăsând revoltatoa cuvintele mamei. Se uită deodată pe canapea, îşi aţintă ochii pe mama, care era obligată să se întoarcă şi ea, cu spatele la el, să nu-i vadă faţa de tot, mâinile a isbucnitelor lui îşi încleştă maltratat din colţ, când să se ridice să o consoleze.

Semiu Metei Nica

APOSTOLAT

Reînvie pe acest pământ cuvântul acesta, ce stă la temelia vieţii noastre româneşti şi creştine. Fără vârtea aceasta a lui, nimic nu poate să crească, nimic nu poate să dea roade. În el ne-am îngropat trecutul poporului român, prin el Christos s'a vestit neamurilor, el este altarul care ne-a crescut până vieţii noastre româneşti.

Reîntorşi în pământul voevodal al Basarabiei peste care trecuse negura păcatului, să ne însuşim acest cuvânt magic şi din lumea lui să învie tot ce a fost odinioară. Pe căile acestea călcate de noi — trec umbre măreţe româneşti şi creştine. Urmele lor le purtăm în suflet şi pentru ele ne-am bătut la hotare.

Legenda ne spune de pasărea „Phoeniz" care a reînviat din propria ei cenuşe. Basarabia, este şi ea o „pasăre Phoeniz", ce vrea să învie din mădularele ei româneşti — prin care transpiră un duh românesc şi creştin. Acest grăunte de neam ce l'am luat şi l'am crescut cu noi, să-l facem să răsară tare şi puternic şi mâine să fie un copac falnic. Apostolii au făcut din grăuntele de mustar al credinţei, milioane de credincioşi — biserici s'au ridicat peste temple idoleşti. Ostaşul român a fugărit departe duşmanii de veacuri. Noi cei de aici ce facem?

Ne chiamă drumul cel greu şi anevoios al apostolatului, ne chiamă frumuseţea jertfei lui. Am părăsit cu drag meleagurile copilăriei, ne-am lăsat interese, ca să ne dăm slujbei acesteia de apostol. Plecaţi odată la luptă, să nu dăm înapoi. Furtuni dar, greutăţi ale vieţii, cuvinte de ură dela străini şi duşmani, dar drumul nostru să fie tot înainte.

Cei reveniţi iarăşi, cei robiţi de eri, făcii ale rezistenţei, rădăcini tări ale neamului românesc, cu toţii pe drumul apostolatului.

Pe unde au trecut duşmanii, au rămas urme. Case arse, biserici în ruină, şcoli murdărite de internaţionalismul ateu, familii ce-şi caută mângâiere şi o nouă viaţă. Cine-şi iubeşte patria mai mult, cine a gemut în durere, cine iubeşte pe Christos şi neamul lui, să treacă în rând, ca mâine să se spună şi de ei c'au fost biruitori, c'au fost eroi. E greu de câştigat o ţară, e greu ca să-i pui pe temelii, s'o păstrezi ca pe ceva sfânt. Am câştigat ogorul. Suntem iar la noi şi chiar dincolo de Nistru cu fraţii Români, dar ogorul trebuie lucrat cu osârdie şi credinţă. Atâtea ani au sângerat peste fraţii noştri. Suntem sângeraţi şi bănuiţi de furtuni. Să le descoperim soarele, să le arătăm drumul istoriei şi al credinţei adevărate.

Să reînviem în noi pe toţi apostolii lui Christos, pe toţi apostolii neamului milenar, e vremea să ne ridicăm cu toată vigoarea braţul nostru, gândul şi fapta — pe drumul greu dar plin de roade al apostolatului întreg. Să creştem vulcanic neamul acesta, să-i arătăm puterea, să-i crestem biruinţa. Pe drumul acesta greu — pe drumul refacerii cu pământul ţării frământat în sângele eroilor noştri — prin apostolat, vom preamări România Nouă.

Emilian Petrescu

EXIL

La pol, unde zăpezile cumineţite
s'au pregătit să primească heruvii,
sufletele pe căi poruncite
au purces să străbată albe deluvii.

Nu-i nimeni lângă pasul lui greu, prin zăpezi!
Numai amintirea îl doare
şi aşa ca o rouă de albastre livezi,
surghiunul cel nordic îl strânge în picioare

În drumuirea lui singulară şi rece,
pe unde patine albastre s'au frânt,
cu urma şi vântul îl petroc
abisul nostalgic din aspru lui cânt...

Colinda nevrută, hoinară —
nimicul, ogaş fără frâu şi tăcut,
spre ziuă din vrăsta polară
l-apropie intins şi nevrăstnic sub scut

Paragină albă promoroasa se scutură,
pădurea de jnepi ofilită îl strigă,
Şi departele cercul polar flutură
batiste de gheţuri ispita să-i frigă

Târziu, pe urme de sănii sfinte,
odihnele plâng sub pierzare,
taigalele mari şi tucălcite
Siberii le vântură în zare.

Neculai V. Coban

BALADA

Nu venea printre tristeţi, niciu răcoritoare aghiasmă.
(Drumul a cotit la stânga, să privească înapoi).
Pe cerul şubred şi înalt căt o catapeteasmă,
S'au aprins candelabre fără dragoste. Numai noi

Căutam să scoatem din adâncul fântânii
Năvodarul lunatic, cu chip de bizantină icoană.
— De ce te frământi ca să-i afli inelele mâinii?
Ochii tăi sânt verzi şi prea tulburi, faţă bălană.

Mai departe, ce se va întâmpla să nu-mi spui, O ştiu.
La fereastră vor veni să se lângue toate fantomele.
Luna-mi va pune flori la butonieră şi la chipiu
Şi mă va împrăştia peste grădini, ca să le sorb aromele...

Sergiu Grosu

LIMITE

În fiecare dintre noi creşte-o minune,
curată ca zăpezile dintâi, dar nu ne

ştie nimeni taina, nimeni nu ne-adună
de pe răsleţite povârnişuri, mamă bună.

Ori de câte ori am căutat în umbră vreo lumină
resimţeam tristeţile pământului cum tar suspină.

cum tresar din somn copiii, oamenii, copacii
şi cum se îndoaie în vârtejuri nesfârşite, vracii

ca să redeschidă flăcări din tăciuni şi spuză:
lumea tăinuită'n zarea de ceruză.

Deşi pustiită ni-i inima şi dorul,
totuşi, cresc în noi nădejdi, ca'n pasărea rănită zborul.

George Drumur

CRONICA LITERARĂ

Ion Popovici: Pribegie - versuri

Se poate stabili astăzi, după ce a trecut urgia, că poezia a fost mai aproape de toate exclamaţiile profunde ale refugiului. Ea a isbutit să îmbăţişeze mai uşor nostalgiile şi predispunând la contemplaţie, a dizolvat lacrimi despărţirilor în cadenţa nădăjduitoare a unui iamb în vorii din vis.

Începând cu Octav Sargeţiu, Neculai V. Coban, Sergiu Grosu, Anton Luţcan şi Trofim Suruceanu, împreună cu noi ceilalţi care am spus negat crisparea durerii şi până la cartea aceasta de versuri a păr. Ioan Popovici, s'a strecurat un şir de perturbaţii psihologice, a căror rezonanţă a culminat în redobândirea vetrelor părăsite.

Pr. Ioan Popovici pare dela început dezarmat de eminamenţa lirismului, ţinând cu orice preţ să imprime versului său o cadenţă marţială, sub care se ascunde însă o doză indestulătoare de subiectivism propriu poeziei.

Această închinare Conducătorului, lămureşte factorul creator al poeziei păr. Ioan Popovici.

Simt că soseşte în vremi voevodale.
Văzduhul geme iar pământul cere
Din nou prinos de sânge şi durere.
. . . . . .
Conducător! la cârma Ţării Tale!

Tu pe-ai unit în legătură Sorţii,
Cu fii lui August, cu bravul Duce.
Porunceă dă-ne şi în gura morţii,
În luptă Răvaşel ne vom duce!

Ne-ai pus sub scutul ZEULUI Germanic,
(Urmaşul lui Siegfrid şi-al Crimhildei),
Biruitor în toate, ca în pilde,
Nimicitor a tot ce e tiranic!

Nu! Braţul n'a slăbit şi nici Credinţa!
Noi ştim să dăm prinos de sânge lotit,
Căci l-au mai dat părinţii şi nepoţii
Acestui Neam ce ştie suferinţa.

Adună-Ţi doar oştirea, Generale!
Şi dezrobeşte-mi vetrele şi fraţii.
Pe cari i-au ferecat toţi blestemaţii,
În lanţuri de durere şi de jale.

Dacă am adăoga acum, că această poezie de intensă vibraţie naţionalistă, cu timbru profetic şi impetuos, e scrisă cu mult înainte de isbucnirea războiului, ne putem da seamă cât de vie şi fierbinte era în inima basarabenilor caritudinea, că se vor reântoarce acasă.

Această nădejde de recăştigare a tuturor celor pierduţe, păr. Ioan Popovici o susţine şi pe timpul celei mai apăsătoare disperări, când orizonturile viitorului românesc erau încă neclare şi când „colosul" din partea dreaptă a Prutului îşi arunca insistent ochii asupra restului ţării, căci iată cum scandează viitorul:

Crăciunul în refugiu... tristă
snoavă...
Crăciunul pentru noi cei smulşi
din glie.
Răsună ca o crudă ironie
Şi un cuvânt mai gol ca o...braşoavă!

De brad, (Ne'nchipuim c'avem
şi bradul)
Agăţ acum un dansator din Padul
Cel sgomotos, nici balerine,
Nici constelaţiuni de jar stelne,

Nici jucării din Nürnberg şi din
Lipsca, nici
Bărboşi şi sgomoţoşi şi zâmbitori
pitici,
Nici focuri bengaleze cu primejdii...
Un coş cu lacrămi pentru Ţara-mi
dragă,
Am prins de brad... şi'n el durereu
'nlreagă.
Iar sus de tot... am prins sfeaua
Nădejdii

Şi în alt loc, pentru ca să se vadă persistenţa acelei credinţi în răzbunarea românească:

Soseşte Moş Crăciun pe un tun
Skoda.
. . . . . .
Pe faţă are semne de'nfrişlare,
În sac nenumărate jucării,
Pentru cei mari, iar pentru cei copii,
Îşi cere scuze moşul căci nu are.
El are tunuri Brandi şi puşti
Schwarzlose
Crelone sburătoare, drăgălaşe,
Tanchete Krupp şi bombe ucigaşe
Şi paraşute largi ca nişte raze...
Şi lanciuri mari cu flăcări (Căci
e iarna...)
Şi păsările Stuka: — Rare soiuri,
Şi submarine: — Leac pentru
convoiuri.
Şi artificii scumpe: — Ca la Marna...
. . . . . .
Iar pentru noi, nici tun nici paraşute
Nu are Moşul, însă ne-a promis,
Că va da (în şoaptă el mi-a zis),
Ne va întoarce vetrele pierdute.

În afară de această primordială caracteristică a poeziilor Sf. Sale acea de a fi cultivat cu inepuizabile resurse şi'n pas cu vremea speranţei recăpătării onorabile a Basarabiei păr. Ioan Popovici are şi unele accente de veritabilă expresionism liric nuanţat de aceiaşi nostalgie a locuri rămase:

În ziua de Blajini sau de Rusalie,
Veneă tot satu'n cimitir cu jale
Slujitau şi împărţeau pomana:
„Să fie pentru Gheorghe şi Ileana..."
. . . . . .
Dar astăzi când ne-am risipit sub
stele,
Sărmane cruci... Stiuţi-vor încă ele?
Şi cine le va face astăzi deali,
Lui Gheorghe răposatul şi Ilenei...?

Păr Ion Popovici nu se supraevaluiază prin poezia sa, ci şi menţine contribuţia sa de luptător sub formă prozaică pentru împlinirea celei mai arzătoare obsesii.

Calităţile sfinţiei sale nu aparţin exclusiv literaturii, cât mai ales acelei virtuţi de a întreţine palpitaţia permanentă a unui ideal, înăbuşit de variatele aspecte ale realităţilor.

Vignetele proprii, sculptate în lemn, prefaţează semnificaţia ce a vrut s'o dea plachetei sale de versuri şi concentrează imaginaţiile împotdiloare spre culmile nădejdilor împlinite. Versurile păr. Popovici se înscriu în trainica activitate de recuperare spirituală a Basarabiei în timpul refugiului, deaceia pentru cei ce vor să afle tot devotament şi ardoare s'au depus pentru a nu-i uita pe cei rămaşi sub ciubota ţiganească. ele prezintă un pildutor interes.

C. Calomfir

VIAŢA BASARABIEI

A murit mama mitropolitului Gurie

Bătrâna Ecaterina Grosu, mama I. P. S. Mitropolit Gurie, în vârstă de 84 ani, s'a stins din viaţă în satul în care şi-a crescut copiii şi s'a rugat lui Dumnezeu.

Astăzi, 6 Decembrie, rămăşiţele ei pământeşti au fost aduse la locul de veci din cimitirul Ruseştilor-Noui, jud. Lăpuşna.

Această venerată mamă, a avut puterea să-şi crească copiii în spiritul tradiţiei naţionale a familiei şi să-i pregătească pentru viaţă cu înaltă învăţătură de carte.

In timpul ocupaţiei lepădaţilor de Dumnezeu, a stat neclintită în aşezarea răzeşească de pe malul Botnei, îngenunchind în fiecare zi într'un ungher al bisericii din dealul satului.

A venit desrobirea, însă bătrâna Ecaterina Grosu nu s'a învrednicit de bucuria de a-şi revedea fiul care stă la mânăstire.

Un alt fiu, i-a fost smuls de fiarele bolşevice şi, unica mângâiere a vieţii şi a bătrâneţilor ei, rămâsese Mitropolitul.

Judecarea unui informator sovietic

Curtea Marţială din Chişinău a început judecarea unui interesant proces privind un grup de indivizi în frunte cu Cilibîţchi Pavel, din com. Mingir, jud. Cahul.

Acesta, în timpul ocupaţiei sovietice s'a pus în serviciul inamicului, în calitatea lui de agent comunist, numitul a încercat să treacă Prutul spre a captura un soldat sau un ofiţer român în scopul de a afla ştiri în legătură cu apărarea noastră militară. Simţit la timp de veghea grănicerilor noştri, individul a fost ţintuit la mal de focul mitralierelor noastre şi obligat să se retragă.

Din lipsa principalilor martori, judecarea procesului a fost amânată.

In continuare, Curtea a judecat procesul lui Fistea Grigore din Tg. Pârlita, jud. Bălţi, fiind condamnat la 1 an închisoare şi amendă pentru uneltiri contra ordinei sociale.

A mai fost condamnat şi Nazarov Mihail din Cotiugenii-Mari, jud. Soroca, la 6 luni închisoare, pentru fapte aduse drapelului nostru naţional.

Alt lot de comercianţi din Chişinău trimişi în judecată pentru speculă

In ultimele zile, d. controlor-şef Pântea din serviciul de control şi inspecţiuni al Primăriei oraşului nostru, ajutat fiind de d-nii controlori Focşăneanu, Petrov, Cernit Gheorghe, Roman Vasile şi Haciov, a dresat o nouă serie de procese verbale pentru darea în judecată a comercianţilor cari s'au făcut vinovaţi de crimă de sabotaj economic şi de speculă ilicită în dauna consumatorilor şi în ciuda tuturor ordonanţelor municipale asupra preţurilor maximale.

Aceşti comercianţi, sunt: Olimpiada Ciobanu, suburbia Schinoasa, a speculat vânzarea laptelui; Mihail Dobrăi, restaurator din str. Grigore Ureche, 22, a vândut mezeluri cu preţ de speculă; Teodor Guţu din suburbia Vistierniceni, str. 47 No. 28, a vândut ouă cu 6 lei bucata în loc de 2-80 lei; Seletchi Tecla din str. Troiţa-Ţighina, idem; Maria Ivanceneo, din Piaţa Nouă, a speculat vânzarea cărnii de porc; Ion Gulca, măcelar din Piaţa Nouă, prăvălia No. 63, idem; Vasile Sinkievici, restaurator, str. Petru Rares, 62, Chişinău, mezeluri; Ion Drăguţan din com. Lăpuşna, jud. Lăpuşna, a luat 600 lei pt. o pereche de găşte în timp ce preţul maximal este de 280 lei perechea; Mina Matişar, str. Alexandru cel Bun, 30, Chişinău, idem.; Dolnitchi Teodor din com. Bichistea-Ţighina, a vândut cu 200 lei perechea de găini în loc de 100 lei perechea; Axenia Şevciuc din com. Bulăeşti-Lăpuşna, a vândut unt cu 400 lei kgr. în loc de 180 lei kgr.; Zapolschi Ştefan, strada General Dragalina, 107, Chişinău, pentru neafişare de preţuri; Maria Covalciuc din com. Grăteşti-Lăpuşna, a vândut lapte cu 20 lei kgr. în loc de 12 lei kgr.; Elena Mariţoi din Buicani-Chişinău, idem; Tantin Genunchiu, din com. Ulmu-Lăpuşna, a vândut varză cu 6 lei bucata în loc de 4 lei buc.; Ilie Pavlov din Piaţa Nouă, Chişinău, idem; Subac Zaharia, str. Mihai Viteazul, 44, Chişinău, neafişare de preţuri; Jeleazno Mihail, restaurator, str. Iaşilor, 39, Chişinău, a vândut mâncare de paşăre cu 50 lei porţia în loc de 40 lei.

Deasemenea, s'au dresat acte de dare în judecată şi următorilor măcelari şi comercianţi pentru tăieri clandestine de carne:

Iacob Samohvalov, com. Poiana-Cunicî, jud. Soroca; Oculovici Teodor, piaţa nouă Chişinău, prăvălia No. 69; Sinkievici Vasile, restaurator, str. Petru Rares, 62, Chişinău; Dobrăi Mihail, str. Gr. Ureche, 22, Chişinău; Jebeazko Vasile, restaurator, str. Iaşilor, 39 şi Scânteie P., str. General Dragalina, 59, Chişinău.

DIN COMRAT - TIGHINA

Inaugurarea primei cantine la şcoala primară No. 1 mixtă din oraşul Comrat

Cu o deosebită solemnitate s'a inaugurat prima cantină şcolară ce funcţionează pe lângă şc. No. 1 mixtă din Comrat. Solemnitatea a început printr'un serviciu divin oficiat de Pr. Sabo, în prezenta d-lui inspector şcolar Alexandru Ciucă, prim-pretor Dumitrie Rusu, ajutor de primar Raşev, a corpului didactic dela şc. din localitate şi a părinţilor copiilor.

După slujbă a vorbit dl. înv. Nicolae Găman, directorul şcoalei arătând în cuvinte simţite rostul cantinei din punct de vedere social şi educativ.

Dl. inspector Al. Ciucă mulţumeşte membrilor corpului didactic dela această şcoală, cari au înţeles cu un ceas mai devreme, de a pune în practică acest imperativ al vremi: — cantina şcolară.

Evidenţiază că pentru buna reuşita acestei cantine — se datoreşte în bună parte d-nei învăţătoare Maria Găman — o învăţătoare destoinică şi energică. — Deasemenea mulţumeşte d-lui prim-pretor D. Rusu care a dovedit o largă înţelegere pentru bunul mers al şcoalelor din plasă.

Totdeodată îndeamnă pe toţi directorii şcoalelor prezenţi să caute a putea cât mai curând să înfiinţeze pe lângă şc. cantina şcolară.

La sfârşit s'a dat masă copiilor săraci în număr de 30.

NUMIRE

Dl. învăţător Marin Chivu detaşat în oraşul Comrat dela Topoloveni-Muscel a fost numit director al şcoalei No. 3 de băeţi din localitate.

Măsuri împotriva colportorilor stilişti şi sectanţi

Potrivit dispoziţiunilor directoratului Afacerilor Interne din Basarabia, luând în considerare intervenţia Sfântului Sinod, toţi răspânditorii de icoane şi cărţi religioase fără a avea autorizaţiuni speciale din partea Sfântului Sinod, eliberate prin Eparhiile respective, să fie urmăriţi de organele administrative, poliţie, şi jandarmerie, pentru arestarea lor şi pentru confiscarea materialului ce colportează.

Această măsură a fost luată pe motivul că printre colportorii de mai sus, s'au strecurat foarte mulţi sectanţi şi stilişti, mulţi călugări aflaţi în conflict cu autorităţile monahale şi izgoniţi din mânăstiri pentru purtări urâte.

UN REPORTAJ PE ZI...

CĂLĂRAŞII, - SATUL DE SUB CREASTA DEALURILOR - GATA A-ŞI INSUŞI VIITOARELE BUCURII ALE NEAMULUI ROMÂNESC

Perspective şi credinţi.-Când a început numărătoarea cea mare.-Moş Ştefan Mardare despre „Viaţa cea ca neoamenii".-Ne-om întoarce la ceeace era cât pe ce să pierdem...

Părăsind mormanul de ruine al Călăraşilor jidoveşti, orizontul de după Dealul Beciului prezenta un peisaj de reconfortare.

Aceleaşi ogoare aliniate în pânza dimineţii, ca nişte prapuri de cumineţenie moldovenească, se desfăşurau ca filele unei cărţi de nelnvinsă rezistenţă românească, împodobite la intersecţii de cumpene lungi de fântâni, ocrotitoare de grele roduri pentru primăvara viitoare.

Valea Călăraşului moldovenesc avea răsfrângeri castanii de pământ miezos şi darnic, care oricât ar fi fost tropotit de copitele năvălitorilor roşii, îşi păstra liniştea patriarhală şi răbdarea, cu care şi-a răzbunat roba unui an de zile.

Spiritul acela de nelnvinsă trăinicie românească, pe care nu au fost în stare să-l doboare cei una sută şase ani de exploatare jaristă, precum nici anul acesta de lacomă oprestune comunistă, se dilata majestuos pe întinsul desetinelor castanii ca o perspectivă a bucuriilor viitoare.

Satul Călăraşilor are un aspect de cuib moldovenesc, a cărui obosealâ se destramă zilnic, sub binefăcătoarele influenţe ale administraţiei româneşti.

Perspective şi credinţe

Oamenii din sat, când stai de vorbă mai îndelung cu ei, par transfiguraţi de marea prefacere care le-a fost dat s'o trăiască, orice expresie tălmăcită în gesturi deloc grăbite cuprinde un substrat psihologic de adânci reverberaţii şi numai ochii moi şi largi cât nişte costişe, tăgăduesc drama ce au trăit-o.

Răzeşii aceştia n'au crezut niciodată, că dominaţia teroristă a pârjolului roşu va putea dăinui mult timp.

Chiar atunci la retragerea armatelor române din Basarabia, când se înfiorase văzduhul „parcă ar fi fost în aşteptarea furtunii" şi când Costea lui Maxim Mazilu „din celălalt capăt al satului", ţeşise în mijlocul şleahului, cu capul gol şi privirile rătăcite, întrebând pe ofiţerii români „cui îi lasă", nici atunci călărăşenii Lăpuşnei n'au crezut, că perspectiva unei noui robii va fi definitivă.

Intâlnirea lor cu Sovieticii a fost dârză. Politrucul Maximenco, care făcea recensământul caselor, s'a ciocnit de multe expresii tari sau „vorbe grele" cum le numesc ţăranii, în cartelul lui de neagră condamnare, s'au înscris multe nume, iar la adunările dela Primărie nu o singură dată au răsunat murmure prevestitoare de fatale neînţelegeri. Când au vrut să înfiinţeze sovhozul, la prima convocare în obştii, lucrurile n'au dus la nici un rezultat, fiindcă fiecare cerea amânare, până când se vor termina însămânţările de primăvară.

Dar odată cu însămânţările de primăvară a venit şi războiul, iar odată cu războiul şi desrobirea, când ţărancele călărăşene au prins să scoată din gropi lăicerele învelite în saci şi odoarele părinteşti, ascunse de lăcomia năvălitorilor.

Credinţa în revenirea stăpânirii româneşti a fost atât de puternică în inima Călăraşilor, încât Zenobia lui Pantelimon Zugravu striga în gura mare, când trei jidani din celălalt Călăraşi i-au dăjmuit unsprezece oi: „lasă c'au să vină Românii, ne-om socoti noi cu jidanii".

Au ţinut-o închisă patru zile la Soviet, dar în cele din urmă au trebuit să-i dea drumul.

Va începe numărătoarea cea mare

Cu jidanii din târgul Călăraşilor, sătenii moldoveni au avut foarte mult de luptat, tot aşa de mult ca şi cu denunţătorii. A existat în târgul jidovesc un zarecare Sioma Buzinovschi, care după o colindare de zece ani a tuturor satelor lăpuşnene pentru negoţul de pielicele, cunoştea toate manifestările româneşti de prin comunele răzăşeşti şi care acum sub ocupaţia sovietică, desfăşura o odioasă activitate de denunţare a bunilor săteni. Din cauza lui s'au făcut 13 deportări în Călăraşi şi tot din pricina lui s'au confiscat o mulţime de cereale, a căror cantităţi au revoltat până şi pe sărăcimea satului, dela care s'a luat un mare procent.

Când a sosit ceasul răzbunării româneşti, Sioma Buzinovschi a fost cel dintâi care a părăsit Călăraşi, dar nu ca un fugar ordinar, care-şi lasă până şi haina şi fuge din calea celor pe care i-a bârfit, ci ca un mişel de cea mai josnică speţă, dând pe mâna comisarilor sovietici patru ţărani din Călăraşi, care l-au repezit în toamna anului 1940, când s'a prezentat cu căţiva politruci în gospodăria lor, pentru a ridica cai şi căruţele noui, necesare la „reparadrumurilor comunale.

Moş Ştefan Mardare despre „Viaţa cea ca neoamenii"

Am intrat în casa lui Moş Ştefan Mardare, aşezată în partea de sud a satului, acoperită cu ţiglă bătrânească şi cu o prispă lată în faţa pereţilor, peste care se suprapusese greutatea timpului.

Deasupra hornului, pe o grindă patrată sta mozolit un molitfelnic din 1793, tipărit în chirilice la sfânta Monastire a Neamţului, pe care scânteia această inscripţie: „Data spre ajutorinţă sufletului şi pentru tărie la ispite poporanului Vichente Mardari astăzi 14 August anul dela Hristos 1885. Preot de mir Axentie Bală".

— De unde ai cartea aceasta, Moş Ştefane? — l-am întrebat punând-o la loc pe coardă.

— Ei, o avem şi noi dela străbunicul — îmi răspunse gospodarul cu o specifică sfială şi o justificată mândrie, care se putea observa prin ocolul privirilor înviorate. O citim şi noi câteodată, seara la lampă, că nepoţii au învăţat rugăciunile la şcoală.

— Dar anul trecut cum a-ţi dus-o?

— Of, of, of, — trei suspine grele isbucniră din pieptul moşneagului. Eram să ne prăpădim, domnule. Am auzit că prin alte sate s'au cam împăcat cu răii ăştia, da la noi viaţa a fost tare ca neoamenii. Nu ne-am putut împăca de fel cu ei. Au încercat să ne colhozuiască, să ne răsculăcească, să ne fărâme, dar nu ştiu cum s'a întâmplat, cu ajutorul lui Dumnezeu n'au izbutit să ne facă nimică. Dacă mai întârziaţi dumneavoastră cu războiul, ar fi fost băjbe de tot. Ne măriseră deamu şi nalogurile, ne scriseseră până şi verzele de pe laiţă, ne număraseră oalele de pe plită şi se pregăteau pe mulţi să ne ducă...

— Nu-i nimica, Moş Ştefane, vor începe altfel de vremuri mai bune, mai pline de bucurie.

— A da Dumnezeu că tare ne-am mai rugat. La noi, ca şi când ai zice, a fost altfel de soviete ca pe aiurea. Ne-am războit cu protivnicii.

— Cum staţi cu câmpul anul acesta?

— Nu prea am avut vreme să-l arăm. Dar dac'om ajunge în primăvară apoi l-om pune frumoş la cale, că trebuie pâine pentru lume. Văile au fost tare proaste, cu bolşevicii nu le-am putut îngriji cum se cuvine, abia amu pe cele altoite le-am îngropat. Conaşule, dar cum mai merge cu războiul?

— Bine merge, Moş Ştefane. Au fugit de mult de prin Crimeea, iar nemţii prind câte o sută de mii de prizonieri pe zi. Armata bolşevică e sfărâmată.

— Bine le fac, procleţii dracului. Să-i fi văzut numai cum se lăudau, când au tulit-o astăvară de pe aici, că peste jumătate de lună se vor întoarce. I-o întors naiba peste cap. Mare blestem a fost venirea lor în satele noastre. Da, la poftească, mă rog, un păhăruţ de-al nostru şi ne iartă că n'avem mai bun. Toate vinurile-s acre anul acesta.

Primind cinstirea gospodarului din Călăraşi, am stat de vorbă împreună trei ceasuri, despre lume, despre cei buni şi cei răi, despre suflet şi despre ziua de mâine, ascultând mărturisirile pline de tâlc ale lui Moş Ştefan Mardare.

NE-OM ÎNTOARCE LA CEEA CE ERA CÂT PE CE SĂ PIERDEM

Din toate vorbele moşneagului lăpuşnean se degaja o mare pregătire sufletească, pentru viitoarele munci ce se vor depune la reconstrucţia hotarelor noastre reîntregite. Sinceritatea lui tradiţionalistă se manifesta în zâmbetele pline de entuziasm ale ochilor şi în repetatele apăsări de palmă muncitoare pe genunchiul meu, acompaniate de obsedanta expresie:

„Să vezi mata c'o să fie bine".

E o credinţă vulcanică în mâile de gospodari lăpuşneni, ca Moş Ştefan Mardare, care-i stăpâneşte tot timpul cum că viitorul le rezervă bucurii îndreptăţite.

— Să-ţi spun matale, — reluă moşneagul vorba aproape de despărţire, — bunicul meu a fost dascăl de biserică şi pe la 75 de ani, c'a trăit mult, a trecut peste sută, ne-a spus odată nepoţilor: „Măi băieţi, să vă feriţi de slănina ruşilor, c'aiştia-s un neam ticălos, care niciodată nu te îndrăgeşte". De bună seamă, abia acum au să vadă moldovenii noştri, că rădăcina noastră românească se trage de dincolo de Prut. Niciodată ca anul trecut ţărănimea noastră nu s'a gândit mai mult la tot ceeace era dincolo de Prut. Ne-om întoarce, domnule, la tot ceeace era cât pe ce să pierdem...

Ajuns pe culmea dealului dinspre Răsărit, Călăraşul îmi părea o vatră în care trăieşte cu o mitică energie ierarhicul nouei vieţi româneşti din Basarabia.

Trebue să-i dăm spuza la o parte cât mai repede, ne aşteaptă gospodarii cu mâinile încordate pentru muncă şi cu inimile calde ca nişte cozonaci de sărbătoare moldovenească.

Sergiu Matei Nica

LA CHIŞINĂU
IN STRADA I. C. BRĂTIANU. 39
S'A DESCHIS
MARELE RESTAURANT ROMANESC
VASILE NAŞU
DIN BUCUREŞTI
Orchestră naţională, diseuri cunoscuţi

Grav accident de circulaţie pe şos. Chişinău-Huşi

Un sătean omorît, - Alţii doi grav răniţi

Comisariatul circ. V de Poliţie din Chişinău a fost anunţat că eri, pe şoseaua Chişinău—Huşi, între km. 5—6. s'a produs un grav accident de circulaţie în următoarele împrejurări:

Autobuzul C. F. R. 243—15918 B., condus de şoferul Postolache Octavian, de 31 ani, originar din com. Movila-Ruptă, judeţul Botoşani, făcând cursa Huşi—Chişinău, a izbit la punctul arătat mai sus, căruţa cu un cal a săteanului Gheorghe Roşca, din com. Ialoveni, jud. Lăpuşna, care venea dela oraş.

In căruţă se mai aflau sătenii Ion Drăguţan şi Vasile Boţan, din aceeaşi comună.

Din cauza loviturii puternice, săteanul Ion Drăguţan, de 45 ani, transportat în stare gravă spre spitalul din Chişinău, a încetat din viaţă.

Ceilalţi sătemi: Gheorghe Roşca şi Vasile Boţan, s'au ales cu răni uşoare.

Şoferul criminal a fost arestat.

Parchetul întreprinzând cercetările, a dispus trimiterea şoferului în judecată şi a dat ordin pentru autopsierea cadavrului victimei.

Speculanţi din Chişinău internaţi în lagăr

Instanţele de judecată de pe lângă tribunalul Lăpuşna, însărcinate cu judecarea proceselor de speculă, şi de sabotaj economic, au condamnat la 1 lună internare în lagăr pe următorii comercianţi din Chişinău:

Ion Sahinev, Andrei Lazăr, Matrona Pântea, Alexandru Mazilu, Panaglia Budescu, Elena Manta şi Maria Covalciuc.

Noul şef al Serviciului Cultelor din Basarabia

C. Sa Pr. Ic. Nicolae Bolboceanu, la propunerea P. S. Episcop Efrem Tighineanul, locţiitor de Arhiepiscop al Chişinăului, a fost numit în postul de şef al Serviciului Cultelor din Directoratul Culturii Naţionale al Basarabiei.

Noul titular şi-a luat postul în primire, eri, 5 Decembrie, la instalarea Cucerniciei Sale asistând d. prof. Titus Hotnog, directorul directoratului Culturii Naţionale şi al Cultelor din provincia noastră.

D. general Const. Gh. Voiculescu, guvernatorul Basarabiei, a ratificat această numire, conform legii.

Insemnătatea acestui serviciu, oferă părintelui Bolboceanu, fost revizor eparhial al Eparhiei Chişinăului, un vast câmp de activitate. Cel dintâi pas pe tărâmul atribuţiunilor noului titular al acestui serviciu, va fi confirmarea tuturor numirilor de preoţi şi cântăreţi, deoarece, numirile acestea stând de aproape 2 luni de zile neconfirmate, titularii posturilor nu s'au putut prezenta la datorie.

Intrucât suntem în preajma Sărbătorilor Naşterii şi ţinându-se seamă de faptul că parohiile nu trebuesc lipsite tocmai în acest moment de păstorii sufleteşti ai moldovenilor cari vor prăznui Crăciunul în cadrul vieţii desrobite, confirmarea numirilor, de mai sus urmează să survină fără nici o întârziere, — a declarat Părintele Bolboceanu, după ce i s'a încredinţat postul.

In cadrul instalării, d. inspector general şcolar Vartic Constantin, care a condus provizoriu acest serviciu, a dat noului titular toate îndrumările necesare.

ARESTAREA UNUI RESTAURATOR DIN CHIŞINĂU

— El este Victor Bujeniţă: denunţător sovietic, jefuitor şi dezertor

Cum a luat drumul Siberiei marele comerciant român Vasile Atanasiu, proprietarul firmei „Magazinul nostru" din localitate

D-na Maria Atanasiu, actualmente domiciliată în Galaţi, str. Caranlii, 53, a depus o reclamaţie la Siguranţa Statului împotriva individului Bujeniţă Victor din Chişinău, str. General Dragalina, 41, pentru că sub ocupaţia sovietică a denunţat pe soţul d-sale, d. Vasile Atanasiu, fost proprietar al marei firme de manufactură „Magazinul nostru", din localitate.

D. Vasile Atanasiu, neputând să se refugieze la 28 Iunie 1940, a rămas la Chişinău. După câteva zile, a fost denunţat N. K. V. D.-ului local de fostul său vânzător, Victor Bujeniţă că „a făcut comerţ românesc în Basarabia" şi pentru că a spus că „Basarabia a fost a românilor şi va fi a românilor".

Agenţii N. K. V. D.-ului l-au arestat imediat, confiscându-i întreaga avere precum şi o mare cantitate de mărfuri în valoare de 1 milioane lei, apoi l-au „numit" pe Victor Bujeniţă ca „director" al magazinului respectiv.

După arestare, proprietarul „Magazinului nostru" a fost deportat în Siberia.

Pe de altă parte, Victor Bujeniţă l-a mai denunţat pe d. Atanasiu printr'un cunnat ce-l avea denunţătorul chiar în cadrele G. P. U.-ului sovietic de aci cum că are acasă un depozit de arme.

S'a operat descinderea fără nici o zăbavă şi la perchiziţia făcută, sovieticii n'au găsit arme, dar au găsit suma de 635.000 lei, pe care au „confiscat-o" în folosul statului.

Această sumă, nefericitul negustor român o strânsese într'un loc ascuns spre a o avea la îndemână pentru repatriere.

Totodată, Victor Bujeniţă, fosta slugă nemernică, şi-a ameninţat cu moartea pe stăpânul de odinioară, cerându-i să-i achite o pretinsă datorie de 200 mii lei, în timp ce borfaşul fusese plătit la zi.

Cercetările întreprinse de către d. comisar Ionescu Simeon, au dus la statornicirea vinovăţiei ticălosului denunţător de meserie şi astfel, Victor Bujeniţă a fost arestat şi înaintat parchetului.

Cu prilejul anchetării cazului, s'a stabilit că individul numit mai sus este dezertor din armata română, întrucât, la 28 Iunie 1940, el se afla concentrat şi astfel, fugind de pe front, s'a strecurat prin păduri şi cociauri şi a mers acasă cu întregul echipament de la unitatea părăsită, în afară că a furat dela foştii lui camarazi mai multe mantale şi alte obiecte militare.

In ultimul timp, el îşi deschisese la Chişinău, un restaurant propriu, cu banii strânşi dela ataţia români denunţaţi.

Faţă de cazul de mai sus, autorităţile în drept l-au retras imediat cetăţenia română, depusedându-l şi de autorizaţia de a practica meseria de restaurator.

Moartea directorului Camerei Agricole din Orhei

In dimineaţa zilei de 3 Decembrie, a. c., s'a stins din viaţă la spitalul central din Orhei, Isachie Lăţescu, inginer-agronom inspector şi fost director al Camerei agricole locale.

El moare în vârstă de 46 ani, după o activitate de două decenii pusă exclusiv pe tărâmul propăşirii agricole a ţinutului.

Funcţionarii Consistorului din Chişinău, reintegraţi în posturi

Intrucât toţi funcţionarii Consiliului Eparhial din Chişinău, cari rămăseseră sub ocupaţia sovietică şi cari au trecut prin verificarea comisiunilor de revizuire obţinând avize favorabile şi dovediţi a nu fi fost implicaţi în activitatea antiromânească, Arhiepiscopia Chişinăului a intervenit locului în drept pentru reintegrarea lor în posturile avute la 28 Iunie 1940.

RIDICAREA CAMUFLAJULUI PE RAZA MUNICIPIULUI CHIŞINĂU

Prefectura jud. Lăpuşna a făcut cunoscut Chesturi de Poliţie din oraşul nostru că potrivit dispoziţiunilor forurilor superioare măsurile de camuflaj au fost ridicate pe toată raza municipiului Chişinău.

In felul acesta, comercianţii şi industriaşii îşi vor putea lumina vitrinele, îşi vor instala reclame luminoase, etc.

Deoarece însă, lumina electrică nu este extinsă asupra întregului oraş, în scopul de a se veni în ajutorul funcţionarilor cari merg seara târziu spre locuinţele lor ca şi în ajutorul tuturor trecătorilor, toţi locatarii cari au casele cu geamuri la stradă, sunt rugaţi să nu tragă obloanele până la ora 12 spre a se putea lumina străzile, lăcând astfel circulaţia mai accesibilă.

Tot din cauză că până la această dată n'a fost definitiv soluţionata problema luminei electrice pentru toată raza oraşului nostru, redeschiderea circulaţiei tramvaielor la Chişinău care urma să se facă astăzi 6 Decembrie, a fost amânată pentru mai târziu.

La uzina electrică, condusă de d. ing. Ursu, se lucrează de zor pentru punerea la punct a utilelor pregătiri în acest scop.

Se crede că până la finele acestei luni redeschiderea circulaţiei tramvaielor va fi un fapt împlinit.

ŢARA ŞI CAPITALA

AFACERI EVREEŞTI LA PARCHET

In ultimele zile mai multe afaceri evreeşti au fost aduse în faţa Parchetului Capitalei. Astfel sunt:

Societatea sionistă „Alya", al cărei comitet, format din mai mulţi evrei, a încasat vreo 40 de milioane lei încă de anul trecut, cu obligaţia de a transporta mai mulţi evrei în Palestina. — operaţie care nu s'a produs.

Traficanţii evreilor din lagăre şi ghettouri, sunt trei poliţişti şi un avocat. Aceştia au scos în mod clandestin un mare număr de evrei din ghettouri, aducându-i dela Chişinău şi Cernăuţi în interiorul ţării, împreună cu bijuterii şi aur în valoare de mai multe milioane.

CMOR PRIN IMPRUDENŢĂ

Manipulantul Traian Gheorghişan din serviciul S. T. B.-ului având domiciliul în str. Liniştei 36, a fost trimis în judecată, învinuit că, pe când conducea un tramvai de pe linia 12, în ziua de 10 Noembrie a. c., supraaglomerat cu pasageri agăţaţi pe scări, — a mers cu viteză prea mare pe lângă un autocamion ce trecea pe lângă tramvai şi au fost loviţi din această cauză următorii pasageri: Irina Olimpia, Nicr Dăuş şi Eparu Constantin. Primii doi au fost răniţi extrem de grav, iar ultimul a murit.

UN CAZ DE EUTHANASIE

Nu de mult, studentul Mircea Popescu şi-a ucis sora suferindă din milă, ca să-i curme viaţa chinuită.

Acest caz este abia al doilea la noi, ci aceste cazuri de Euthanosie sunt foarte rare.

Eri de dimineaţă, Tribunalul Capitalei l-a condamnat pe Mircea Popescu la trei luni închisoare corecţională, după ce s'a stabilit că omorul a fost cerut chiar de victimă.

CONDAMNAŢI PENTRU SABOTAJ

Şase negustori învinuiţi de sabotaj au fost condamnaţi ieri de Instanţa specială pentru reprimarea sabotajului, din Capitală. Iată-i:

Cismarul Gh. Ene Filipescu din calea Victoriei 24, la trei luni internare în lagăr, pentrucă n'a pus etichete cu preţurile încălţămintei;

Adolf Grinberg, zis Rulcia, proprietar al firmei „Rose France", din str. G-ral Lahovary, pentru vina că a depăşit preţurile mărfurilor, realizând prin aceasta câştiguri enorme în mod ilegal;

I. A. Petrovici, din B-dul Basarab Nr. 95, fiindcă a refuzat să vândă lemne;

C. Stăpânoiu, negustor de zarzavaturi, din str. Ştefan cel Mare 53, fiindcă a refuzat să vândă cartofi;

Ovanez Hazarian, din str. G-ral Mosoiu 43, fiindcă a vândut mărfuri cu preţ de speculă;

A. Langberg, negustor de galanterie, din B-dul Elisabeta 39, pentru speculă generală.

Aceştia din urmă vor fi judecaţi astăzi.

Deasemeni au fost trimişi în judecată mai mulţi evrei cari au ascuns aparate de radio şi alte lucruri diverse.

DOUĂ INCENDII IN CAPITALĂ

Alte două incendii au izbucnit ieri în Capitală. Primul a fost declarat în str. Sf. Vineri 14, aproape de miezul nopţii, unde a ars material lemnos în valoare de 100000 lei. Deasemeni a fost avariat şi imobilul.

Cel de al doilea incendiu a izbucnit aseară în subsolul clădirii Frascatti de pe Calea Victoriei. Şi aici a ars o cantitate apreciabilă de scânduri, care se aflau lângă calorifer.

După ce au fost stinse ambele incendii, au sosit autorităţile poliţieneşti, cari au deschis ancheta.

A MURIT SUBIT

Eri a încetat subit din viaţă maestrul Dumitru Delcu de 85 ani, fără ocupaţie şi fără domiciliu. Era adăpostit de câteva zile la d. Nicolae Petrescu din Şos. Mihai Bravu 320.

Parchetul a ordonat transportarea cadavrului la Institutul Medico-Legal.

DOUA ACCIDENTE LA GALAŢI

Automobilul Nr. 4709, condus de Marin Călin, s'a lovit pe str. Tecuci de o gheretă. Iar pe strada V. Alecsandri un automobil a izbit o trăsură şi a distrus-o.

Numiri de preoţi în Transnistria

D. Prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Civil de pe lângă Comandamentul de Căpetenie al Armatei, pentru Administraţia Transnistriei, dându-şi seama de însemnătatea problemei religioase pentru poporul român din Moldova dintre Nistru şi Buz, a încredinţat misiunea pastoraţiei acestei provincii I. P. C. Sale Arhimandrit Iuliu Scrban, care, de comun acord cu Misiunea Ortodoxă din Transnistria, a făcut următoarele numiri de preoţi:

Pr. Gr. Vladimir, la parohia Cosnita, jud. Dubăsari; Pr. Zosima Cerkez, la Mănăstirea „Sf. Treime", Iconom Inochentie Lupa, la parohia Handrabura, jud. Ananiev; Pr. Eugen Basiichi, oraşul Balta; Pr. Simeon Popovici, la Molovata; Pr. Gheorghe Livovschi, la Slobozia, jud. Tiraspol; Pr. Nicolae Merhi, la Parcani, jud. Tiraspol; Pr. Valentin Popovici, la Strassburg, jud. Cherson; Ieromonah Antim Tobac, la Delacben, jud. Dubăsari; Pr. Const. Roşca, la Snehia, jud. Tiraspol; Pr. Ion Apostol, la Tg. Răbnita; Pr. Grigore Georgescu, la Tg. Răbnita; Pr. Isidor Văsdulschi, la Remarovca, jud. Tiraspol; Ieromonah Damian Lozoveanu, la com. Dorotcaia, jud. Dubăşani; Pr. Vitalie Munteanu, la Zavertaica, jud. Tiraspol; Pr. Mihail Raicu, la Cosnita, jud. Dubăsari; Pr. Haralbel Gheorghe, la Odesa; Protosinghel Dionisie Harazi la Tasâc, jud. Dubăsari; Pr. Eleftcrie Crăciun, la Coclov, jud. Dubăsari; Pr. Andrei Nicov şi Pr. Ion Băstinaş, la Tiraspol; Pr. Halupa Alexandru, la Krasnogovka, jud. Dubăsari; Pr. Mihail Lupaşcu, la Lunga, jud. Dubăsari; Pr. Bellcovschi Ion, la Catargi, jud. Tiraspol; Pr. Pavel Tihonov, la Tiraspol şi Pr. Stahie Văsîtchi, la Dubăsari.

In afară de aceste numiri, urmează să fie numiţi şi 13 protopopi pentru cele 13 judeţe ale Transnistriei eliberate.

Serbarea patronului liceului „Alecu Russo" din Chişinău

Astăzi 6 Decembrie, fiind sărbătoarea zilei Sf. Nicolae, liceul de băeţi „Alecu Russo" din localitate şi-a serbat hramul.

După serviciul religios oficiat în capela liceului, a urmat o recepţie în sala festivă, cu care prilej, d. Ioachim Obadă, directorul liceului, a rostit o frumoasă cuvântare ocazională.

A urmat apoi o agapă cu participarea întregului corp profesoral.

Rezultatul integral al solemnităţii îl vom publica în numărul de mâine, Duminică, 7 Decembrie.

ANUNŢ

Gheorghe Constantinescu

a deschis la 1 Decembrie 1941 un magazin de confecţiuni, stofe şi manufactură, fiind asortat cu tot felul de haine pentru bărbaţi, doamne şi copii.

Chişinău, str. Regele Carol I No. 31 (fostă str. Puşkin)

Antisocialismul fascist în gândirea lui Mussolini

de GIUSEPPE BOTTAI
Ministrul Educaţiei Naţionale al Italiei

In aceste pagini, îmi propun să caut raţiunile pentru care Fascismul, Doctrină şi Regim, a fost mereu şi este hotărît antisocialist şi anticomunist; iar pe de altă parte să arăt cum, cu toate că neagă şi combate aceste ideologii, şi-a însuşit anumite ţeluri ale lor, înţelegând să ridice din punct de vedere moral şi material categoriile producătoare, mai cu seamă păturile muncitoare, a căror ocrotire multă vreme s'a prelins şi se mai pelinde şi astăzi, că este un monopol al curentelor politice care pureed dela marxism.

O critică temeinică şi obiectivă a unui sistem politic trebue făcută în legătură cu aspectele sale principale. Poate fi făcută critica sistemului ca ideologie pură, ce tinde să devină regim, dar nu este încă. Apoi, partidului politic în al cărui program ideologic a pătruns sau a crescut sau s'a prefăcut că pătrunde, pentru a acţiona cu scopul de a deveni regim (în legătură cu aceasta este interesant de văzut până la ce punct programul aderă la principiile sale ideologice). In sfârşit critica poate fi făcută sistemului politic în acţiune cu alte cuvinte regimului. Aci, cercetările făcute cu privire la adesiunea regimului la doctrină sunt esenţiale, rezultatul fiind, în mare măsură, mărturia valorii politice, sociale, economice, dar mai presus de toate elice a doctrinei şi a sistemului, care vrea să se identifice cu ea.

Critica pe care Fascismul o face comunismului, de mai bine de douăzeci de ani, şi cu o necontestată întâietate pe tărâmul acţiunii, se defineşte astfel: critică îndreptată socialismului şi comunismului, luate ca doctrine (după cum se ştie, comunismul poate să se socolească doctrina organică a socialismului); sistemului partidelor socialiste. In legătură, mai mult sau mai puţin, cu doctrina marxistă; bolşevismului şi sovietismului (comunismul rus)), ca regim politic, ce susţine că a înfăptuit socialismul şi comunismul (după cum a afirmat Stalin la cel de al treilea Congres Mondial al Internaţionalei Comuniste din 1935).

FASCISMUL CA ANTISOCIALISM ŞI ANTICOMUNISM

Ideologia socialistă s'a înfăţişat, la apariţia ei, aproape în acelaş timp, sub două aspecte diferite.

Dela cele dintâi mişcări muncitoreşti *(ludismul, cartismul, babouvismul)*, şi dela primele înghebări teoretice serioase ale aşa numitilor utopişti, Owen, Saint Simon, Fourier, Blank, dăinue ideia unui progres social şi a unei reînoiri aducând cu ele propăşirea morală şi materială a claselor muncitoare. Acesta este socialismul pe care Scheel l-a numit filosofia claselor suferinde, şi nu în, seamnă o nesocotinţă a afirma că el a hrănit în taină nădejdile păturilor muncitoare de totdeauna.

Curând după aceia, însă, pe la mijlocul veacului trecut (data naşterii şi a publicării Manifestului comuniştilor), a fost formulat un program socialist mai închegat care se întemeia pe nevoia proprietăţii şi a administrării sociale şi colective a mijloacelor de producţie (aceasta este ţinta formală a doctrinei materialismului istoric al lui Marx dela care purced, de fapt, aproape toate curentele socialismului contemporan, care face din lupta de clasă centrul motor, singur necesar pentru scopul propus).

Putem deci face, în linii mari, următoarea clasificare: ideologia socialistă, cea dintâi născută, având un fond cu precădere etic, oarecum vagă sub aspectul ei economic şi politic; socialismul ştiinţific sau marxist sau comunismul (soluţionarea problemelor sociale printr'o desăvârşită comunitate de bunuri şi un pogam radical şi revoluţionar, care doreşte să ducă la solidaritatea şi egalitatea economică a claselor subjugate); doctrinele purcedând dela marxism, dar care datorită caracteristicilor lor aparte pot fi socotite de sine stătătoare (reformismul, sindicalismul, sorelismul, revoluţionarismul, centrismul, etc.); diferitele doctrine socialiste, care se inspiră de la ideologia generală, având orientări proprii în domeniul politic şi economic, mai mult sau mai puţin legate de tendinţe sau exigenţe de ordin naţional, rasial, economic, religios, dintre care unele prezintă şi elemente care le apropie într'o oarecare măsură de socialismul ştiinţific (laburismul, socialismul creştin, feudal, de catedră, sindicalismul italian, etc.). Aproape toate aceste curente doctrinale se sprijină pe partide politice, ţintind la cucerirea puterii.

Este de prisos să arătăm că, Fascismul şi Naţionalsocialismul se deosebesc în chip hotărît de aceste doctrine, cu toate că atât unul cât şi celălalt sunt doctrine şi sisteme cu temei pur social şi conţin elemente ce pot fi găsite şi în programele socialismului tradiţional. Se deosebesc pentru că înlătură, printre altele, postulatele materialiste ale luptei de clasă, ale dictaturii proletariatului şi ale funcţionarizării integrale a economiei. In ceeace priveşte elementele comune, trebue să spunem, că ele au fost înfăptuite de Fascism şi de Naţionalsocialism într'un chip cu totul opus de cum au făcut-o regimurile socialdemocratice şi cel bolşevic. Pentru a scoate în lumină acest adevăr, Mussolini a spus, cu privire la naţionalsocialism că „însuş cuvântul socialism" ar fi o noţiune necunoscută Germanilor dacă nu ar figura, *având însă un înţeles cu desăvârşire diferit, în titulatura partidului hitlerist". (Popolo d'Italia,* 22 Aug. 1933).

Dialectic se poate susţine, cel puţin până la un punct, că, orice ideologie politică are un temei etic şi social, căci este foarte greu să putem dovedi că, printre ţelurile propuse, ar lipsi bună starea obştească. In realitate, chiar dacă nu avem în vedere că, de fapt, piatra de încercare a unei doctrine devenită sistem şi regim, ne este cu putinţă să-i contestăm tema, cu elemente destule şi doveditoare, mărginindu-ne la critica făcută numai programului ideologic. Fascismul, ca anticomunism, a încles de la început să conteste adevărul temeiului teoriei marxiste. Mai cu seamă a arătat că, este greşit a gândi că existenţa socială care este aceia care determină conştiinţa oamenilor, şi, deci, că, determinismul poate explica toate faptele oamenilor; cum şi că pe de altă parte, fenomenul economic este acela care determină toate celelalte fenomene sociale: cel moral, religios, juridic. „Că întâmplările legate de economie — descoperirea de materii prime, noui metode de muncă, invenţiile ştiinţifice — îşi au o însemnătate a lor, nimeni nu tăgăduieşte acest lucru. Este absurd, însă, a socoti că ele sunt îndestulătoare pentru a explica istoria omenirii, înlăturând toţi ceilalţi factori. Fascismul crede încă, şi va crede mereu, în sfinţenia eroismului, cu alte cuvinte în acte care nu acţionează nici o motiv economic, îndepărtat sau apropiat". Cine priveşte cu băgare de seamă talcul acestor cuvinte ale lui Mussolini, cuprinse în a sa *Doctrină a Fascismului*, îşi dă seama că ele scot în lumină ceeace Berdiaff a numit esenţa spirituală a economiei, realitate tăgăduită de Marx.

Fascismul socoteşte, în acelaş timp, greşită afirmaţia că istoria este urmarea unei lupte de clasă fatală; şi că, o clasă, proletarialul, trebue să biruiască până la sfârşit pe toate celelalte. Istoria însăş, tendinţele indivizilor, nevoile obştei şi cele ale producţiei, dovedesc: 1) că elementele de căpetenie ale procesului de producţie nu sunt numai muncitorii consideraţi în sens marxist, ci şi tehnicienii, întreprinzătorii, capitaliştii, cărora, tuturor li se datoreşte valoarea produsului (ceea ce dovedeşte sofismul doctrinei marxiste asupra valorii, a valorii — muncă, înţeleasă manual); 2) că deci clasele nu sunt mânate să lupte între ele de cât într'un sistem politic agnostic, cu alte cuvinte antisocial, pentrucă într'un Stat organizat pe temeiul categoriilor producătoare şi care urmăreşte să apere interesele producţiei şi să înfăptuiască buna stare socială, ele sunt hărăzite să conlucreze şi să nu se războiască, dat fiindcă sunt în chip necesar complementare. Pe de altă parte, dacă nu vrem să trecem cu vederea — fapt care de altfel nu este cu putinţă — că indivizii prezintă diversităţi în ceeace priveşte atitudinile, inteligenţa, puterea de muncă şi randamentul, atunci trebue să concludem că şi în utopica ipoteză, că societatea s'ar reduce la o singură clasă, aceasta n'ar întrzia să se diferenţieze şi să se subdividă, foarte curând în diferite clase.

Pentru aceste motive, Ducele a afirmat, încă din ajunul preluării puterii, că dacă lupta de clasă, poate să fie un episod în viaţa unui popor, „nu poate fi un sistem de fiecare zi, pentrucă aceasta ar însemna nimicirea bogăţiei şi, deci, mizeria universală" (2 Iunie 1923). Este necesară, însă, colaborarea „între cei ce lucrează şi cei ce dau de lucru, între cei ce dau braţele şi cei ce dau creer; toate elementele producţiei îşi au ierarhiile inevitabile şi necesare".

Şi Mussolini continuă: „Greşala marxismului constă în a crede că nu sunt decât două clase iar greşeala de a credeca elese găsesc într'o veşnică neînţelegere este şi mai mare. Această neînţelegere poate exista, dar este încadrată într'un moment şi nu poate fi sistematică. Antiteza sistematică, pe care şi-au întemeiat speculaţiile toate teoriile socaliste, nu este o dată a realităţii. Colaborarea este în act; există o margine pentru capital şi o limită pentru muncă. Capitalul, sub primejdia sinuciderii, nu poate avea o înrăutire, dincolo de o anumită cifră, asupra datei muncă; şi aceasta nu poate depăşi anumite ţinte faţă de capital". De aceia, „atunci când există o loialitate reciprocă, este cu putinţă să se discute şi să se ajungă la o concluzie; trebuesc ocolite elementele care dau naştere lupiei dintre clase, pentru că ea, în sânul unei naţii, este nimicitoare". *(Discursul dela palatul „Chigi", 20 Decembrie 1923).* Gândirea fascistă faţă de cea comunistă, poate fi resumată deci, în aceste limpezi cuvinte: „Toţi factorii producţiei sunt necesari: necesar este şi capitalul şi tehnicianul şi meşteşugarul. Buna înţelegere dintre aceste trei elemente aduce pacea socială: pacea socială aduce cu sine continuitatea muncii: continuitatea muncii a duce bună starea individuală şi obştească, în afară de aceşti termeni nu poate fi decât prăpădul şi sărăcia". *(Cuvântarea rostită muncitorilor dela Dalmine,* 27 Oct. 1924).

Antiteza dintre doctrina fascistă şi cea comunistă este, după cum se vede, radicală; iar raţiunile, cari dovedesc netemeinicia şi, mai cu seamă, antisocialitatea sau dacă vreţi antisocialismul celei de a doua, nu ar putea să se înfăţişeze mai covârşitoare. Pe drept cuvânt, Ducele putea să afirme că ideia forţă a revendicărilor socaliste este în declin. „Tot ceiace s'a numit în chip pompos socialism ştiinţific este ceva perimat tot ceva perimat este şi concepţia oribilă, teatrală şi grotescă a unei lumi împărţită în două clase ce nu pot fi împăcate; tot o idee perimată este şi credinţa că sărăcia sporeşte şi capitalul se concentrează, mai a les când asistă la un proces exact opus; perimată este, în sfârşit, şi ideia palingenesei sociale". (A treia aniversare a marşului asupra Romei, 28 Oct. 1925). Cu totul adevărat erau consideraţiile sale în această privinţă, făcute înainte de marşul asupra Romei la 4 Oct. 1922, la Gruparea Sciesa din Milano: „Socialismul nu a apus numai în sânul partidului, el a apus în filosofie şi în doctrină. Poate, privit faptul sub înfăţişarea lui istorică, apare ca o luptă între Răsărit şi Apus, între Răsăritul cetos, haotic, resemnat (vezi Rusia) şi noi, popor apusean, care nu ne lăsăm furat prea mult de culmile metafizicei şi care suntem însetaţi de realităţile concrete şi lemeinice. Italienii nu pot fi multă vreme înşelaţi de doctrine asiatice, absurde şi nelegiuite în realizarea lor practică şi concretă. Acesta este sensul fascismului italian".

Utopismul, unilateralitatea şi imoralitatea doctrinei comuniste, reese şi din concluzia la care ajunge pe plan politic: abolirea Statului. Statul este un „rău trecător", spun comuniştii, mai utopişti şi mai individualişti decât individualiştii liberali, pentru care Statul este, desigur, un rău, dar „necesar". Cum poate oare cineva concepe o obşte, care, în afara Statului şi a dreptului, fie în chip automat, să se desvolte, să producă fără tulburări şi fără lupte? Cum este cu putinţă ca o astfel de situaţie să nu degenereze în anarhie? Care este, deci, înţelesul afirmaţiei marxiste că, odată dispărut Statul va fi cu putinţă o liberă desvoltare a fie căruia, condiţie a unei libere desvoltări a tuturor?

Din această pricină fascismul, în vreme ce condamnă Statul agnostic al liberalismului, respinge anti statul lui Marx, atunci când afirmă necesitatea unui Stat unitar, întemeiat pe orânduirea şi colaborarea tuturor factorilor producţiei, elemente constitutive, împreună cu factorii extra economici şi nu de desagregare a Statului. „Fascismul nu crede într'o conviefuire socială care să nu fie încadrată în Stat" *(Stat, antistat sau fascism,* „Gerarchia", 25 Iunie 1922). Raţiunea o găsim în aceste cuvinte ale Ducelui: „Totul este legat de destinele Naţiei; căci dacă Naţia este puternică şi cel din urmă dintre muncitori poate să ţină fruntea sus; dacă Naţia este nepatincioasă şi dezorganizată, toţi vor suferi de pe urma acestei situaţii. Colaborarea claselor este cu putinţă, căci capitalul şi munca nu sunt doi termeni antagonişti, ci doi termeni cari se completează, unul nu se poate lipsi de celălalt şi deci trebue să se înţeleagă *şi pot să se înţeleagă".*

(Va urma)

RĂZBOIUL ROMÂNIEI CONTRA BOLŞEVISMULUI

(Urmare din pag. I-a)

început fiinţa.

Fiindcă sub ochii noştri lumea şi viaţa se clatină şi se schimbă.

O lume nouă se întemeiază.

Suntem la răscruce de ev.

Veacuri noui şi-au început fiinţa.

Providenţa creiază oameni şi popoare cari împinse în lupta vieţii, în vârtejul concurenţei vitale, se ofilesc şi pier, tac şi trădează sau se înalţă puternic şi stăpânitoare.

După cum viaţa nu este făcută pentru trădători sau laşi, nici istoria nu este creiată pentru popoarele slabe.

Azi voinţa şi lupta, religia şi biologia, dreptatea imanentă şi îndărăjirea de a câştiga, acestea singure califică şi descalifică popoarele.

Poporul Român are această conştiinţă.

Regatul Regelui Mihai I şi România Nouă a Mareşalului Antonescu au făcut din lupta şi jertfa în războiul anti-bolşevic, mărturia unei noui prezenţe în vechea noastră istorie.

Cei ce au murit în războiu au scris cel mai frumos cuvânt împotriva bolşevismului şi cel din urmă.

APEL CĂTRE TOŢI BUNII ROMÂNI

Populaţia noastră nevoiaşă suferă mai mult de cât oriând din cauza l'poei şi a vremii.

Să nu uităm că pe deasupra necazurilor pe care obişnuita lipsă de mijloace şi vremea le căşunează războiul îşi adaogă şi el lipsurile şi greutăţile lui firesti, într'o măsură şi mai mare.

In asemenea circumstanţe oboinul tuturor s'ar al fiecăruia din noi pentru cei săraci este mai datorit ca oricând şi se impune mai stăruitor decât în oricare altă vreme.

Solidaritatea tuturor românilor şi a sufletelor înţelegătoare depe acest pământ românesc, pentru cei sărmani, este acum mai reclamată ca totdeauna.

Apelul Mareşalului Antonescu, prin care ajutorul tuturor şi în special al oamenilor cu stare este cerut imperios, — atunci va fi mai cu folos înfăptuit, când toţi vom da obolul nostru bucuros. In numele Institutiunilor Universitare, ce reprezentăm, unde fiinţarea apropiaţilor este dogma sub care se pronagă înnoirea ţinutul cultura şi educaţia cetăţenească, în numele întregei intelectualităţi româneşti facem apel la toţi, ca în chip cât mai larg şi mai inimos să venim în ajutorul celor nevoiaşi. Satisfacţia datorită a surăzitrei apropieri în ţinută, este satisfacţia cea mare pe care or'ce inimă românească o va simţi căldurea.

RECTORUL
Universităţii d'n Bucureşti

RECTORUL
Politehnicei din Bucureşti

RECTORUL
Academiei Comerciale din Bucureşti

MEMENTO

CALENDAR CREŞTIN

Duminică 12 Dec. 1941
Ort.: Sf. Părinte Ambrosiu şi mucenita Filoteea fec.
Cat.: Sf. Ambrosiu.
Prot.: Ambrosiu.

Luni 8 Decembrie 1941
Ort.: Cuviosul Părinte Patapie.
Cat.: Nevrihănita zămislire a Sf. Fecioare Maria.
Prot.: Concepţiunea Mariei.

RADIO

Duminică 7 Decembrie 1941

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREŞTI

8.55-9.30: Ora dimineţii: Deschiderea emisiunii. Radio jurnal (I). Concert de marşuri (discuri). Concert de marşuri (discuri). Concert de fanfară româno-german.

9.30: Ora religioasă: I.— Transmisia Serviciului religios dela Sf. Patriarhie. II. — Predica Părintelui protosinghel Vasile Vasilache.

11.00 Concert simfonic al Orchestrei Filarmonica dir. de George Georgescu; Sărbătorirea Jubileului a 25 de ani de carieră al primului concert-maestru Al. Theodorescu cu binevoitorul concurs al Maestrului George Enescu: I. — Prezentarea concertului simfonic de Em. Ciomac. II. — Transmisie dela Ateneul Român: Concert pentru 2 viori şi orchestră George Enescu şi Al. Theodorescu); Brahms: Concert pentru vioară şi orchestră în re major (solist: Al. Theodorescu). In pauză 12.15—12.30: Radio jurnal (II).

RADIO BUCUREŞTI

12.30: Continuarea concertului simfonic.
13.15: Muzică distractivă (disc.)

RADIO ROMANIA

12.30: Muzică vocală (disc.)
12.50: Ora ostaşului.

RADIO ROMANIA RADIO BUCUREŞTI

13.50: Ştirile serviciului german.
14.00: Radio jurnal (III).
14.20: Muzică variată vocală (disc.)
14.30: Ora răniţilor: Orchestra de jazz a Soc. Rom. de Editură dir. de Anatol Albin.
15.30: Reportagii germane de pe front.
15.40: Ora satului.
16.40: „Muncă şi Lumină", program pentru muncitori.
17.30: Ora copiilor.
18.00: Universitatea Radio-Ciclul Drame cu subiect roman": D-na Mariana Simfrescu: „Fântâna Blandusiei".
18.20: Teatru: „Fântâna Blandusiei" dramă de Vasile Alecsandri.
19.30: Muzică inspirată de Roma (disc.)
19.50: Ştirile serviciului german.
20.00: Radio jurnal (IV). Sport.
20.15: Cronica războiului de Romulus Seişanu.
20.30: Selecţiuni din operele lui Mozart, Orchestra Radio dir. de Alfred Alessandrescu; soliştii: d-nele Valentina Creţoiu-Tassian şi Emilia Guţianu, Tomel Spătaru şi Gabriel Năruja: I.— „Cost Fan tutte". II.— „Nunta lui Figaro". III. — Flautul Fermecat".
21.30: „Casanova".
21.40: Continuarea concertului din operele lui Mozart: „Don Juan".
22.10: Radio jurnal (V).
22.30: Muzică din epoca lui Mozart (discuri).

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREŞTI ŞI POSTUL PE UNDE SCURTE

23.00: Continuarea concertului (disc.)
24.00: Inchiderea emisiunii.

RADIO MOLDOVA 259 meri

9.30: Ora religioasă: I. Transmisiunea serviciului religios dela Sf. Mitropolie. II. Cronica vieţii religioase.
13.00: Deschiderea emisiunii Valsuri şi mazurci italiene (disc.)
13.20: adio jurnal (I).
13.30: Potpuriuri din operete (disc.)
14.00: Radio-jurnal (II).
14.20: Muzică uşoară şi din filme (disc.)
15.00: Inchiderea emisiunii de prânz.
18.30: Deschiderea emisiunii. Muzică de promenadă.
19.00: Cronica săptămânii.
19.15: Cântă Lotte Lehmann (discuri).
19.30: Jurnal în limba rusă.
19.40: Muzică religioasă apuseană (disc.)
20.00: Muzică românească (variată (disc.)
20.30: Radio jurnal (III).
20.40: Barcarole şi Serenade (discuri).
21.00: Muzică distractivă (discuri).
22.00: Radio jurnal (IV).
22.20: Muzică de jazz (disc.)

MICA PUBLICITATE

CROITORIA „TITTI", str. Mareşal Badoglio. No. 56, Chişinău. Caută lucrători pentru atelier.

RESTAURANTUL A. C. F. angajează 3 femei de serviciu la bucătărie şi un om de serviciu. A se adresa la sediul Asociaţiei Creştine a Femeilor, str. Alexandru cel Bun No. 105.

PIERDUT adeverinţă eliberată de Circ. V-a poliţie Chişinău pe numele Moraru Ştefan din Malina Mare, str. 80, casa No. 6. Se declară nulă în mâinile oricui s'ar găsi.

CUMPĂR CARŢI de literatură, ştiinţă, etc. Librărie, anticărie STEPANET str. Regele Carol I (colţ cu str. General Berthelot) Chişinău

PIERDUT paşaport grecesc Nr. 46 din 3 Martie 1941, eliberat de către consulatul grecesc din Moscova, valabil până la 3 Martie 1942 şi actul de naştere eliberat de Primăria com. Limbenii Noi jud. Bălţi pe numele Vladimir Nicolis, supus grec, din Chişinău str. Mareşal Averescu Nr. 80.
Rog pe găsitor să aducă actele la adresa de mai sus, contra recompensă. In caz contrar le declar nule, şi fără valoare.

PIERDUT actul de proprietate pentru un cal, eliberat pe numele Cerneavschi Ion din Chişinău, Bar. Sculeni Nr 111.
Semnalmente: murg, vârsta 8 ani. Il declar nul şi fără valoare.

PIERDUT actul de proprietate pentru un cal (iapă) murg închis, coama în ambele părţi, de 2 1/2 ani, pe numele Vesca Sava din Chişinău, Bar. Sculeni str. N. 5 casa Nr. 10.
Il declar nul şi fără valoare.

CAUT guvernantă germană pentru copii de 8 ani, cu toată întreţinerea, plus salariu. Bariera Sculeni, 11, Ing. Venis.

PIERDUT actul de proprietate pentru una vacă de culoare neagră cu a'b, de 10 ani, eliberat pe numele Prodan Petre, din Chişinău, sub Vistierniceni, str. 45, casa No. 20 Se declară nul şi fără valoare în mâinile oricui s'ar găsi.

PIERDUT actul de proprietate pentru: un armăsar sur, coama în dreapta, pintenog, liped posterior stânut, de 4 ani şi una vacă galbenă închele, liberate pe numele Donică Gavril din Chişinău, sub Botanica, str. Puşcaş No. 80. Se declară nule în mâinile oricui s'ar găsi.

SE REPARĂ stilouri la legătoria de cărţi „Modern" Chişinău str. Mareşal Badoglio, 24

Dr Budescu Vladimir
Boli venerice, sifilis şi interne. Consultaţii pentru bărbaţi: ora 12—2 şi 6—8 p. m. Pentru femei dela ora 10—12 Chişinău, str. Iaşilor No. 36, întrarea prin str. Alexandru cel Bun, colţ cu str. Carol Schmidt

INSTALĂRILE NOUILOR MINIŞTRI

La departamentul Educaţiei Naţionale

In ziua de 5 Dec. c., la orele 11 jum. a avut loc într'un cadru solemn instalarea d-lui prof. I. Petrovici ca ministru secretar de stat al Culturii Naţionale şi al Cultelor şi a D-lui prof. I. C. Petrescu ca subsecretar de Stat al Şcoalelor.

Au fost prezenţi d. prof. univ. Gh. Brătianu, prof. univ. Şerban, d-nii Gl. Ilescu, subsecretar de stat al Educaţiei Extraşcolare, d. Gl. Ştefu, inspector general al Pregătirii Premilitare şi d. secretar general col. S. Corciu, d. subsecretar de stat I. Sandu de la subsecretariatul Cultelor şi d. col. I. Chirescu, secretar general, d. prof. Enric Otetelişanu, I. Gabrea, directorii din minister şi funcţionarii superiori.

CUVANTAREA D-LUI PROF. OTETELIŞANU

D. Profesor E. Otetelişanu, *luând cuvântul spune:*

Ca unul care plec, îmi revine plăcuta sarcină de a saluta pe d. prof. Petrovici la venirea sa în fruntea acestui departament şi a d-lui I. C. Petrescu ca subsecretar de stat al Şcoalelor.

Domnule Ministru, cunoaşteţi departamentul şi colaboratorii; nu-i recomand eu, îi recomandă experienţa şi competinţa lor de a da o îndrumare, conform cerinţelor vremii, şcoalei româneşti. Acum zece luni, când am venit la subsecretariatul Şcoalelor era un haos, astăzi am reuşit să depun ordine în şcoală. Am reuşit cu ajutorul acestor distinşi colaboratori, dar mai ales cu al corpului didactic universitar, secundar şi primar care a dat munca sa neprecupeţită.

Plecând, mulţumesc colegilor mei d-nii subsecretari de stat I. Sandu şi Gl. Ilescu, cu care am conlucrat într'o armonioasă colaborare. Mulţumesc tuturor celor cari mi-au dat sprijinul lor zi de zi

CUVANTAREA D-LUI MINISTRU PROF. I. PETROVICI

D. Ministru I. Petrovici în răspunsul său spune următoarele:

Cu o încredere care mă cinsteşte, d. Mareşal I. Antonescu îmi încredinţează acest departament, în fruntea căruia am mai fost şi altădată. Dacă guvernările trecute au fost de scurtă durată, nu este vina mea, dar atât timp cât am avut această misiune, am fost cel mai „apolitic" din guvern, respectând tuturor membrilor care voiau să-mi pună în valoare activitatea.

Am primit astăzi ministerul, desbărat de ambiţiile deşarte şi juvenile, ca un ostaş care a primit ordinul de mobilizare într'un moment dificil pentru evoluţia şcolii.

Am acceptat din datorie, convins că opera Mareşalului Antonescu trebue ajutată nu printr'un concurs teoretic, ci de unul dat cu completă lepădare de egoism personal, printr'o muncă ce nu trebue să cunoască oboseala şi să suspine după odihnă.

Colaboratorii mei şi-au făcut examenul de conştiinţă şi dacă vor crede că mă pot secunda cu lealitate, să continue — altfel — să tragă singuri consecinţele.

Nu am pretins că lumea nouă începe cu mine. Eu mă consider un inel în lanţul conducătorilor şcolii, continuând opera celor dinainte, pe care vreau să o predau celor ce vor veni după mine, mai sporită.

In opera legislativă va fi nevoe de legi organice noui, adaptate la realităţile româneşti şi europene. Noua operă legislativă trebue să ţină seamă de noua constiinţă românească, mai potenţată ca înainte. Să se facă legile cele mai potrivite, care să corespundă necesităţilor actuale, dar să fie prezidate de acel nedesminţit bun simţ românesc.

Va trebui armonizat, simplificat şi îndigu't potopul de decrete legi care s'a revărsat şi aici. Nu critic pe nimeni, împrejurările fiind adeseori determinante. Potopul, dacă nu conţine o eterie ştiinţifică, este în relaţie cu presiunea atmosferică şi dacă ea este prea puternică, potopul este inevitabil. Acum trebue o îndiguire repede, deşi aceasta tot printr'un decret lege. Mai important decât legiferarea este problema educaţiei cetăţeneşti. Aici, la acest departament, se găsesc cele mai puternice mijloace pentru săvârşirea acestei educaţii: Şcoala, Biserica şi Arta.

ŞCOALA

Sunt convins că deficientele morale sunt în strânsă legătură cu nivelul învăţământului, care trebue însă să fie coordonat, oferind tânărului o concepţie idealistă şi sănătoasă despre viaţă.

Trebue cunoscut de aproape sufletul copilului şi să se remedieze nevoile lui materiale. Severitatea pedepsei să se aplice numai cu „extrema ratio".

BISERICA este acela care deschide perspective luminoase dincolo de lumea egoismului. In momentele ei simţim adâncă şi indestructibilă legătura noastră cu strămoşii. Dar pentruca Biserica să-şi îndeplinească menirea, reprezentanţei Ei îi nu contine să trăiască o viaţă dublă: generos în odăjdii şi egoist în afară de altar. Preoţii cari nu-şi fac datoria nu vor avea din partea-mi nici o cruţare. La fel corpul didactic.

Cei meritoşi să nu se creadă uitaţi în umbră. Voiu răsplăti meritele şi voiu căuta în genere să ridic prestigiul corpului didactic. Dar acest prestigiu uare două etaje. Etajul al doilea atârnă de solicitudinea noastră, dar etajul întâi stă în puterea corpului didactic însuşi. Dacă acest etaj lipseşte, noi nu mai putem construi nimic fiindcă nu avem pe ce.

ARTA a fost considerată, în activitatea acestui departament, ca o cenuşereasă. Puterile ei sunt imense şi, bine difuzată, duce la seninătate şi armonie sufletească, mai ales în vremurile de azi.

Spre regretul meu trebue să spun că, naţiuni mai puţin bogate în comori ca noi, au ştiut să se facă cunoscute în întreaga lume printr'o reclamă bine difuzată şi din belşug alimentată cu fonduri.

Şcoala, Biserica şi Arta, reprezintă titlul nostru de mândrie în străinătate şi cu ele concurăm în aprigă luptă dintre popoare, luptă dusă nu numai pe fronturi între soldaţi ci şi în afară de aceste fronturi, de către reprezentanţii cei mai proeminenţi ai culturii fiecărei naţiuni. Orice popor trebue să arate în permanenţă, cu ce contribue la patrimoniul universal al civilizaţiei.

Ultimele cuvinte ale d-lui ministru Petrovici au fost salutate de cei prezenţi cu aplauze.

CUVANTAREA D-LUI PROF. I. C. PETRESCU, SUBSECRETAR DE STAT

D. Profesor I. C. Petrescu, ministru subsecretar de stat al Şcoalelor, luând cuvântul spune:

Nu am de adăugat nimic la cele spuse de d. ministru, totuşi îmi permit a da glas unei mărturisiri de credinţă: sunt mândru că sunt ales, prin încrederea d-lui Mareşal I. Antonescu, să fiu colaborator al d-lui ministru I. Petrovici. Împrejurările actuale sunt favorabile în a trezi în şcoala românească o adevărată spiritualitate naţională şi consider ca o poruncă de a se da şcoalei un suflu nou de viaţă românească. Mă voiu strădui din toate puterile mele ca să aduc la îndeplinire această poruncă.

La ministerul Propagandei

Ieri după amiază la ora 6 a avut loc la Ministerul Propagandei Naţionale, instalarea d-lui Profesor Al. Marcu ca Subsecretar de Stat la acest Departament.

Instalarea s'a făcut în prezenţa d-lui Profesor Mihai Antonescu, Vice Preşedintele Consiliului de Miniştri şi a tuturor funcţionarilor superiori ai Ministerului.

Cu acest prilej, d. Vice-Preşedinte al Consiliului a schiţat în linii largi, programul de activitate şi orientările viitoare ale propagandei româneşti care va trebui să corespundă atât necesităţilor naţionale cât şi noilor realităţi europene.

Insistând asupra importanţei acestui Departament, d. Vice-Preşedinte al Consiliului, a subliniat printre altele, că Ministerul Propagandei nu este o firmă, ci o funcţiune naţională, care cuprinde două câmpuri de activitate: intern şi internaţional.

Propaganda Naţională presupune formarea unui curent naţional, nu o prezentare fotografică a unor instantanee, care în mod succesiv pot să călăuzească pe istoricul de mâine asupra evoluţiei unui Stat. Evoluţia, însăşi, trebue creată — a subliniat d. Vice-Preşedinte al Consiliului — tocmai prin Ministerul Propagandei.

In continuare, d. Prof. Mihai Antonescu a arătat care va fi menirea fiecărui din Departamentele Ministerului şi a dat indicaţiuni practice pentru lucru.

Ocupându-se de propaganda de peste hotare, Domnia Sa a arătat că se impune ca elementele de propagandă să fie recrutate şi selecţionate pe bază de verificări severe, dar obiective.

In încheere, d. Vice-Preşedinte al Consiliului a făcut elogiul personalităţii d-lui Prof. Al. Marcu şi a mulţumit d-lui Al. Bădăuţă pentru activitatea depusă până acum, rugându-l să continue şi să sprijine şi de aici înainte, ongra de organizare a Propagandei Naţionale.

In răspunsul său, d. Prof. Al. Marcu a subliniat că încrederea pe care Maresalul Antonescu La acordat-o, se răsfrânge şi asupra Universităţii româneşti, căreia îi aparţine şi d. Vice Preşedinte al Consiliului.

In acest moment, intelectualitatea românească este chemată la o viaţă nouă.

D-sa a mulţumit, apoi, d-lui Prof. Mihai Antonescu pentru misiunea ce i s'a încredinţat cât şi pentru faptul că i s'a dat drept colaborator, pe d. Al. Bădăuţă, Secretarul General al Ministerului Propagandei.

La subsecretariatul de Stat al Românizării, Colonizării şi Inventarului

Eri după amiază, la orele 5, a avut loc instalarea Domnului Titus Dragoş, noul Ministru Subsecretar de Stat al Românizări, Colonizării şi Inventarului.

Au fost de faţă toţi funcţionarii superiori ai Departamentului.

Domnul General Eugen Zwiedenek, fostul titular, după ce salută pe noul Ministru, adresează un cuvânt de bun rămas foştilor săi colaboratori, rugându-i să nu micşoreze nimic din realizările de până acum.

„Vă rog, continuă Domnia Sa, să acordaţi Domnului Ministru Dragoş toată puterea de muncă şi tot sprijinul Dumneavoastră, aşa cum le-aţi acordat şi mie.

Cea mai mică greşeală din partea Dv. poate dărâma tot ceeace am clădit cu atâta trudă".

Terminând, Domnia Sa ţine să arate că nu are de cât cuvinte de laudă pentru foştii săi colaboratori.

RASPUNSUL DOMNULUI MINISTRU DRAGOŞ

D. Ministru Titus Dragoş, luând cuvântul ţine să declare că a primit cinstea să conducă acest important sector de activitate românească cu o anumită îngrijorare.

„Mărturisesc totuşi, spune Domnia Sa, că din capul locului mă simt încurajat datorită faptului că îmi asum această sarcină ca succesor al Domnului General Zwiedenek, care a fixat aşa de bine toate principiile de drept ale acestui Minister.

Ţin să aduc respectuoase mulţumiri Domnului Mareşal Conducător pentru încrederea cu care m'a onorat şi vă promit că voi urma linia trasată de predecesorul meu.

Nu voi strica nimic, ci voi continua să lucrez potriviti normelor stabilite.

Vă rog să nu vă consideraţi nişte simpli funcţionari ai Ministerului, întrucât misiunea Dv. aci depăşeşte cu mult acest lucru.

Va trebui să puneţi tot sufletul şi întregul Dv. devotament pentru opera ce vom înfăptui şi care ne va cere, tuturor, un efort cu totul excepţional spre a o duce la bun sfârşit.

Toţi cei ce vor lucra cu tragere de inimă vor găsi în mine cel mai bun coleg. Deaceea rog pe cei ce nu se vor integra acestei discipline să-şi exprime depe acum acest gând al lor, pentru că conlucrarea mea cu aceştia nu va fi cu putinţă.

Terminând, Domnul Ministru Titus Dragoş, urează noilor săi colaboratori, spor la lucru.

Domnul Ion Mircea Manu, în numele funcţionarilor Ministerului, declară că despărţirea de Domnul General Zwiedenek este prilej de regret iar venirea noului Ministru o bucurie.

Domnul Ministru Titus Dragoş, un strălucit element al Baroului de Ilfov şi un camarad eminent al generaţiei de după războiu, vine aci deia ur. Departament greu, unde, timp de un an, a asumat cele mai grele sarcini şi pe care le-a dus la bun sfârşit.

Domnia Sa cunoaşte o parte dintre Directorii acestui Subsecretariat iar la Centrul Naţional de românizare a colaborat în calitatea de membru în Consiliul de Administraţie, ca reprezentant al Ministerului Finanţelor.

In numele celor prezenţi exprimă Domnului General Zwiedenek sentimentul de profundă graţitudine, pentru buna voinţă acordată în rezolvarea tuturor problemelor, iar Domnului Ministru Titus Dragoş, îi prezintă un omagiu respectuos şi asigurarea întregului concurs al tuturora.

Vremurile pe care le trăim sunt grele pentru ca să ne permitem luxul unor reverii.

Toţi vom avea deviza:

„Salus republicae suprema lex est".

UNANIMITATEA ROMÂNILOR TREBUE SĂ CONTRIBUE LA „AJUTORUL DE IARNĂ"

Cuvântul d-lui prof. dr. P. Tomescu, Ministrul Sănătăţii şi Ocrotirilor Sociale

Egalitatea socială şi economică nu s'a putut şi nici nu se va putea realiza niciodată în lume, întrucât oamenii sunt inegali şi mult diferenţiaţi prin structura lor constituţională, prin însuşirile lor psihologice şi prin posibilităţile lor intelectuale.

Dreptatea socială şi asigurarea mijloacelor de trai pentru toţi membrii unei societăţi bine organizate, este un ideal pentru care lumea din toate timpurile a militat cu pasiune.

In epoca noastră această tendinţă s'a desfăşurat la sfârşitul secolului trecut şi la începutul veacului nostru sub forma revendicatoare a socialismului de altă dată, sintetizată prin lupta între capital şi muncă.

In afară de ameliorările cari s'au făcut în salarizarea lucrătorilor industriali, sub influenţa noilor idei, s'a desvoltat în ţara noastră o mişcare de asistenţă socială destul de însemnată, organizată prin numeroase societăţi particulare.

In modul acesta se revenea la spiritul de milă şi de danie creştină care în trecutul românesc a jucat un rol atât de însemnat în fundaţia marilor spitale cari, timp de decenii au fost singurele noastre instituţii de asistenţă medicală şi socială.

In timpul nostru, în care războiul agravează situaţia şi diminuează posibilităţile, aceste mari probleme de viaţă colectivă nu mai pot fi lăsate în sarcina iniţiativelor personale sau locale şi nici în atribuţia exclusivă a unui birou public.

Într'un înalt spirit de prevedere socială şi naţională, toată c'asa conducătoare, toată intelectualitatea şi toată burghezia, trebue să ia parte la opera de asistenţă, de ajutor a celor slabi, de stimulare a celor buni şi săraci, de consolidare a familiei nevoiaşe şi de normală desvoltare a copiilor.

De aceea, Domnul Mareşal Antonescu, doreşte ca printr'un sentiment sincer şi profund de solidaritate socială să creeze o mişcare din ce în ce mai puternică de ajutorare a tuturor nevoilor celor cari luptă din greu cu adversităţile vieţii.

„Ajutorul de iarnă" este capitolul cel mai actual al luptei pe care trebue să o dăm.

In această luptă trebue să se înroleze unanimitatea bunilor români, fiecare ajutând cu ceeace poate, pe cel mai slab şi pe mai sărac decât el.

Nu mai este permis nimănui să privegască indiferent la eforturile pe cari ţara le face în acest moment. De aceea trebue să intervină cu toţii, cu banul lor, cu munca lor, cu donaţiuni de tot felul, cu o vorbă bună, cu o informaţie sigură asupra unui om în suferinţă.

Dacă „Ajutorul de iarnă" se va realiza în acest spirit, el va fi nu numai o mare şi utilă operă de asistenţă într'o epocă grea, dar va fi o adevărată şcoală de patriotică solidaritate socială, care va trebui continuată.

Strânşi uniţi în jurul „Consiliului de Patronaj al Operelor Sociale", care organizează „Ajutorul de iarnă", va trebui să ieşim învingători în lupta ce se începe pentru ridicarea morală şi materială a tuturor celor ce sunt în suferinţă.

„Consiliul de Patronaj" a desfăşurat în prima parte a războiului nostru sfânt, o activitate mai presus de orice elogiu, punând în serviciul răniţilor o organizaţie puternică şi inspirând un devotament admirabil tuturor doamnelor cari s'au înrolat în acţiunea sa.

„Ajutorul de iarnă" este a doua mare operă pe care Consiliul de Patronaj" o va duce la izbândă.

Victoria însă va fi a întregei societăţi româneşti care va înţelege să fie solidară în lupta de ameliorare a condiţiilor de viaţă ale poporului nostru.

Condamnaţi pentru însuşire de materiale militare

Curtea Marţială din Chişinău a judecat în ziua de 4 Decembrie, a. c., procesul mai multor locuitori din com. Avdarma, jud. Tighina, acuzaţi că în timpul năvălirii hoardelor roşii în Basarabia, s'au dedat la acte de violenţă faţă de soldaţii români desbrăcându-i de haine şi pentru că şi-au însuşit materiale de război, furate dela transporturile militare ale armatei noastre române.

Pentru aceste crime, Curtea Marţială a condamnat pe:

Caraciu Dumitru, la 12 ani închisoare corecţională; Popaz Vasile, la 12 ani; Ion Dobre, la 10 ani; Dumitru Celinghiru, la 10 ani; Vladimir Marinov, la 10 ani; Haralambie Popaz, la 10 ani şi Leonid Trandafilov, la 10 ani închisoare corecţională.

BASARABENI!

Incurajaţi comerţul Românesc, vopsind singuri în casă cu renumitele vopsele

„GLOBUS"

Intreprinderile **„GLOBUS"**

Bucureşti, Str. Sft. Ilie No. 7 Telef. 3.37.48-5.91.82

CUMPĂRAŢI LA LIBRĂRIA ŞI PAPETĂRIA „Astra"

Chişinău, Str. Regele Carol I No. 27

LIBRĂRIA CARTEA ROMANEASCĂ

CHIŞINAU — Str. MIHAIL EMINESCU, 13

(PESTE DRUM DE TRIBUNAL)

Vinde en-gros articole de librărie şi papetărie cu PREŢURI REDUSE

Vinde tot felul de hârtie en-gros cu preţuri de fabrică

Cărţi de literatură pentru copii, adulţi şi tineret

Cărţi ştiinţifice şi pedagogice

Cărţi şi rechizite şcolare

Spese de cancelarie pentru instituţii

Pungi la kilogram cu preţ de engros

Secţii speciale de: aparate de radio la priză şi baterii marca Philips

Maşini de gătit „PETROMAX"

Lămpi pentru luminat „PETROMAX"

Maşini de scris portabile şi de birou

Execută orice lucrări de tipografie şi legătorie de cărţi

Primeşte comenzi de orice fel

Orice comandă se execută contra acont rest ramburs P.T.T.

Doamna Ţiu, croitoreasă, face cunoscut onoratei sale clientele că s'a întors din refugiu, stabilindu-se în Chişinău, str. Ştefan cel Mare No. 115, colţ cu str. Regele Carol I (fostă str. Puşkin).

ANUNŢ

Atelierul universal de ortopedie şi radio-patefoane.

Diferite reparaţiuni ortopedice şi de tocilărie.

Comenzile se execută conştiincios şi cu garanţie.

Chişinău, str. Carol Schmidt 104, colţ str. Regele Carol I (fostă Puşkin).

Doctor în Medicină D. KOTSOVSKY

boli nervoase şi sexuale

Chişinău, str. Unirii 20

Consultaţii: orele: 8-11 şi 5-7

Ion Izvoranu

Avocat

S'A MUTAT

Chişinău, strada M. Cogălniceanu 43

Consultaţii orele 3—7 după masă

Cel mai mare magazin de geamuri din Basarabia

ION I. BUGULESCU

Chişinău, str. I. G. Duca 36 (fostă str. Tighinei), Telefon 78

Vinde geamuri de diferite grosimi: 2, 3, 4, 5, 6 mm., orice cantităţi şi cu vagonul direct comercianţilor mari din Basarabia şi Transnistria. Deasemenea găsiţi în permanenţă în depozit geamuri: riglate, sârmate, mate şi ornament. Feliuare de vânt. sticlărie, diferite vopsele etc.

CONSUMUL CAPITALEI

având autorizaţia Guvernământului Basarabiei sub No. 1216/1941 pentru colectare de mărfuri pentru magazinele de colonial, cumpără: Brânză, fructe, unt, ouă, păsări, nuci, tasele, ceapă, cartofi, carne-porc, mezeluri şi tot felul de articole alimentare.

Oferte cu preţuri a se adresa:

Maior Pascu, str. Mihai Viteazul, 50 (Tel. 6 şi 7) Chişinău.

APEL

Familia Russev-Damaschin, roagă pe toţi cei reîntorşi din Ucraina, să-i comunice dacă ştiu ceva despre fiul lor Eugen Russev, mobilizat de ruşi în ziua de 5 Iulie 1941, pe adresa: Chişinău, str. I. C. Brătianu, 81, ap. 5.

Domnii abonaţi sunt rugaţi să arate pe cuponul mandatului pentru ce anume se trimet banii precum şi data începerii abonamentului.

REDACŢIONALE

Ziarul „Basarabia" trebuind să fie oglinda reală a vieţii obşteşti din provincia dintre Prut şi Nistru, în cadrul nouei vieţi a României reîntregite, corespondenţii noştri sunt rugaţi cu insistenţă să ne trimită numai ştiri cu caracter local.

Ziarul *Basarabia* caută spre imediată angajare corespondenţi harnici la: Hotin, Soroca, Bălţi, Chilia, Târgul Floreşti, Dubăşari, Străşeni, Ungheni şi Bolgrad.

Corespondenţele de probă se vor trimite: Secretariatului de Redacţie al ziarului „Basarabia", Bulevardul Lascar Catargiu No. 31, Bucureşti III.

Impărăţia Domnului stă în darul trimis apostolului.

In dorinţa de a împărtăşi cititorilor săi starea de lucruri şi fapte din viaţa românească a provinciei noastre desrobite prin jertfa ostaşilor Mareşalului-Erou, ziarul „Basarabia" va începe curând publicarea unor interesante reportagii, scrise de trimisul său special la Orhei, Tighina, Cetatea-Albă, etc.

ANUNŢ

Primul atelier de curăţătorie şi vopsit pălării de doamne şi bărbaţi

Comenzile se execută cu garanţie.

Chişinău, str. Regele Carol I, colţ cu strada Carol Schmidt.

Pedeapsă cu moartea pentru acei cari mai deţin armament fără autorizaţie legală

Din informaţiuni, se pare că, nu toţi ostaşii ce au trecut la Vest de Prut, au luat cunoştinţă de dispoziţiunile Marelui Cartier General, comunicat cu Nr. 6541 din 8 Septembrie 1941, de a nu trece arme şi muniţiuni capturate dela inamic, în interiorul ţării.

In consecinţă, acei ce mai posedă astfel de arme şi muniţiuni, la vor preda — în termen de 30 zile dela apariţia prezentului comunicat — astfel:

— Pentru Municipiul Bucureşti, circumscripţiilor poliţieneşti respective.

— Pentru comunele urbane, Şefilor de Poliţie respectivi;

— Pentru comunele rurale, Şefilor Posturilor de Jandarmi.

Acei cari, după acest termen vor fi găsiţi că mai posedă astfel de material asupra lor, se vor face pasibili de sancţiunile arătate în art. I, alineatul „a" din Decretul Lege Nr. 236 din 5 Februarie 1941, publicat în Monitorul Oficial Nr. 31 din 6 Februarie 1941, care are următorul cuprins:

ART. 1. — Se pedepsesc cu moartea acei care:

a) Posedă sau poartă arme, muniţiuni, explozibile, fără autorizaţiune legală.

Armamentul şi muniţiunile confiscate, rămân în patrimoniul Statului, fără drept de despăgubire.

ULTIMA ORA

D. prof. Mihai Antonescu ales membru în Marele Consiliu al Camerei de drept internaţional dela Berlin

BERLIN, 6 (Rador). — D. prof. Mihai Antonescu, presedintele ad-interim al consiliului de miniştri al României, în calitatea sa de preşedinte al secţiei româneşti a Camerii de drept internaţional, a fost invitat să facă parte din Marele Consiliu al Camerei de drept internaţional, de către presedintele acestei Camere, d. dr. Frank, ministru al Reichului.

Vicepreşedinţi ai secţiei româneşti sunt d-nii prof. Mircea Djuvara, fost ministru de justiţie şi prof. Al. Otetelesanu, fost decan şi rector al universităţii din Bucureşti.

Ostaşii germani ştiu să învingă orice piedică...

AZOVUL — TRANSFORMAT INTR'O MARE DE FLĂCĂRI

BERLIN, 5 (Rador). — Locotenentul graf Hageneck, comandantul unei escadrile, face următorul raport cu privire la intervenţia avioanelor de luptă germane în sectorul sudic al frontului răsăritean:

„Cu ajutorul aruncătorului automat cad bombele de calibru mare, din 40 în 40 de metri, asupra poziţiilor dela Batelsk, localitate situată la sud de Rostov. Majoritatea tunurilor sunt reduse la tăcere.

Pe lângă aceasta, avioanele de luptă de sub comanda mea au atacat în ziua de 3 Decembrie, în localitatea Azov, poziţii şi concentrări de rezerve bolşevice. In valuri ne-am îndreptat spre obiectivul nostru, sburând pe deasupra Mării Azov, ce putea fi văzut complet înghetată. Mariupol şi Taganrog rămân în urmă şi în curând zărim localitatea Azov. Oraşul este plin de trupe bolşevice, de vehicule şi de tunuri. Primul nostru obiectiv este un mare depozit de benzină în golf. Aruncăm numeroase bombe şi imediat se ridică până la peste o sută de metri fumul gros şi, mult mai sus, flăcările uriaşe produse de incendierea cisternelor cu benzină.

Ocolim apoi artileria antiaeriană bolşevică care trage intens şi ne oprim o clipă deasupra oraşului Batelsk, la jumătatea drumului între Azov şi Rostov. Sburăm dealungul unei lizere de pădure în care se află ascunse numeroase tunuri. Aci aruncăm restul bombelor noastre.

FORTĂREAŢA TOBRUK, SUB FOCUL ARTILERIEI ITALIENE

ROMA, 5 (Rador). — Iată comunicatul oficial no. 551, publicat de cartierul general al forţelor armate italiene:

In Marmarica, tir intens al artileriei noastre contra fortificaţiilor şi forţelor mecanizate din fortăreaţa Tobruk.

Pe frontul din Sollum, dueluri de artilerie.

Lupte locale sunt încă în curs în zona Bir-el-Gobi şi la vest de Bardia.

In noaptea de 3 spre 4 Decembrie, avioane inamice au incendiat unul din spitalele noastre de campanie şi apoi l-au mitraliat.

Unităţi navale engleze au bombardat o parte din coasta situată la vest de Tobruk, dar fără rezultate.

Cu toate conditiile atmosferice neprielnice persistente, formaţiuni aeriene italo-germane au atacat în mai multe rânduri concentrările de trupe şi coloanele mecanizate ale inamicului din regiunea situată la sud-est de Bir-el-Gobi.

Eri după amiază, cinci avioane britanice au atacat cu bombe şi cu focuri de mitralieră oraşul Villa San Giovanni (Reggio Calabre). Au fost stricăciuni neînsemnate şi câteva persoane rănite. Graţie intervenţiei prompte a avioanelor noastre de vânătoare trei avioane inamice au fost doborîte. Un ofiter inamic a fost salvat şi luat prizonier.

Aviaţia noastră a operat contra bazelor aeriene din insula Malta.

Intensa activitate a aviaţiei italiene în Mediterana Centrală

ROMA, 5. (Rador). — Un corespondent de război al Agenţiei „Stefani" raportează din zona de operaţiuni:

Aviaţia noastră de vânătoare a fost foarte activă ieri în regiunea Mediteranei centrale.

O formaţiune de 5 avioane inamice bi-motoare, care încercau să pătrundă deasupra teritoriului italian, a fost întâmpinată de vânătorii noştri între Sicilia şi Calabria. Trei aparate inamice au fost doborîte.

Ceva mai târziu, o altă patrulă de vânătoare a întâmpinat deasupra Canalului Siciliei două avioane „Blenheim", care se îndreptau spre sud-vest. Avioanele inamice au încercat să evite lupta ascunzându-se în nouri; ele au fost însă ajunse din urmă şi atacate, iar unul dintre ele a fost incendiat şi doborît.

CROAŢII DIN AMERICA SALUTĂ CU ENTUZIASM RECÂŞTIGAREA INDEPENDENŢEI PATRIEI LOR NATALE

ZAGREB, 5 (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB. transmite:

Peste 200.000 de croaţi din America de Sud s'au întrunit de curând la Buenos Aires spre a saluta cu entuziasm întemeierea statului croat independent.

Congresul a trimis conducătorului statului croat următoarea telegramă: „Cei 200.000 de croaţi din America de Sud adunaţi aci vă salută ca eliberator şi declară că sunt gata să vă urmeze spre binele Croaţiei".

In răspunsul său, Poglavnikul mulţumeşte pentru urări, pe care le consideră expresie a conştiinţei naţionale a croaţilor din America. El îşi exprimă convingerea că şi în viitor vor şti să aducă jertfe pentru menţinerea independenţei patriei croate.

IN SERBIA, ORDINEA A FOST RESTABILITĂ

BELGRAD, 5 (Rador). — Corespondentul Agenţiei D. N. B. transmite:

Generalul Milan Nedici, preşedintele consiliului de miniştri, a declarat într'un discurs ţinut la radio că ordinea şi siguranţa au fost restabilite în Serbia. El a spus că are încredere în poporul sârb şi în forţa lui vitală, exprimându-şi convingerea că acest popor îşi va recăpăta forţele.

Preşedintele consiliului a îndemnat apoi poporul sârb să rămână unit, pentru a-şi vindeca rănile. In încheiere, el a declarat că în Serbia de mâine va trebui ca fiecare locuitor să aibă de lucru şi de mâncare.

Semnarea acordului economic dintre Germania şi Turcia

ANKARA, 5. (Rador). — Corespondentul Agenţiei D.N.B. transmite:

D-nii Fuad Sigi, în numele guvernului turc, şi ministru dr. Kroll, în numele guvernului german, au semnat un acord întregitor al acordului germano-turc încheiat la 18 Iulie.

Ceremonia a avut loc în palatul ministerului de externe.

Acordul se ocupă de repararea şi punerea în funcţiune în mod provizoriu a liniei de cale ferată Svitengrad-Uzunkop de către administraţia căilor ferate naţionale turce.

Semnarea acestui act adiţional cuprinde premizele necesare executării lucrărilor începute acum câtva timp, sub forma unei cooperări germano-turce, având ca scop construcţia căilor de comunicaţie ferroviare întrerupte în urma campaniei din Balcani.

Din partea turcă, s'a observat că această cooperare între organizaţiile tehnice ale celor două ţări este exemplară şi dă toată garanţia pentru realizarea acestui proect în cel mai scurt timp.

COMUNICATUL GERMAN

CONCENTRĂRI DE TRUPE ŞI FORTIFICAŢII SOVIETICE DISTRUSE IN REGIUNEA MOSCOVEI

BERLIN, 5 (Rador). — Dela cartierul general al Fuehrerului, înaltul comandament al forţelor armate germane comunică:

In sectorul de miazăzi al frontului răsăritean au dat greş noui atacuri ale inamicului.

Cu prilejul bombardării unor obiective importante din punct de vedere militar din Leningrad s'au înregistrat la un depozit de muniţiuni puternice explozii şi incendii vaste.

După fuga din Hangoe s'au lovit de barajul de mine germano-finlandez, pe lângă vasul transportator de trupe „Stalin", şi alte vase sovietice. Cu acest prilej s'au scufundat un vas transportator de trupe de 3.000 de tone, un vas de 700 tone şi o vedetă sovietică.

Puternice formaţii aeriene germane au dat atacuri în sectorul sudic al frontului şi în regiunea Moscova împotriva unor concentrări de trupe şi a fortificaţiilor de câmp ale inamicului. Sovietele au suferit mari şi sângeroase pierderi şi au pierdut un număr însemnat de tunuri şi auto-vehicule.

Atacuri de noapte încununate de succes au fost date împotriva oraşelor Leningrad şi Moscova.

In Africa de Nord, forţele germano-italiene au respins înaintări ale unor forţe de recunoaştere inamice.

Formaţii de avioane de atac italiene şi germane au împrăştiat concentrări de tankuri britanice în partea de miazăzi a Marmaricei.

In cursul nopţii, au fost obţinute lovituri în plin împotriva bazei aeriene şi asupra trupelor de întărire inamice din zona Sidi Barrani şi Marsa Matruk.

In lupte aeriene, avioane de vânătoare germane au doborît şapte avioane de vânătoare britanice.

Un submarin german a avariat cu o torilă, în apropierea coastei Cirenaicei, un distrugător britanic.

*

BERLIN, 5 (Rador). — Se dau următoarele amănunte cu privire la comunicatul militar de Vineri:

Trupele sovietice pot să încerce să dea contra-atacurile lor oriunde vor voi, pentrucă atacurile lor vor fi respinse de formaţiile armatei de uscat şi aviaţiei germane, cu cele mai mari pierderi pentru bolşevici.

Acolo unde sovieticii au crezut că dau peste un teritoriu ce l-ar putea cuceri, au dat de fapt peste coloane germane în mişcare, dând prilej armei aeriene germane să atace cu eficacitate rezervele trupelor şi coloanelor bolşevice. Acesta a fost cazul în sectorul sudic al frontului, ca şi în sectoarele Moscova şi Volchov.

Când trupele sovietice, slăbite de încercările lor zadarnice de a ieşi din Leningrad, au vrut să primească întăriturî pe ghiaţa lacului Ladoga, atunci aviaţia germană a bombardat aceste mişcări pe lacul Ladoga, împiedecând cel mai slab ajutor care ar fi putut fi dat trupelor închise în Leningrad.

Marina de război germană a contribuit la aceste operaţiuni, presărind mine în Golful Finic.

Şi în Africa de Nord, lupta este caracterizată prin colaborarea eficace a celor trei armate. Englezii, cari par că pregătesc noui atacuri mari, angajează în prezent elemente de recunoaştere, care sunt respinse de trupele germano-italiene.

Colaborarea celor trei armate este rezultanta conducerii războiului uniform de către puterile Axei.

Aceste puteri au opus teluriilor operative ale britanicilor din Africa o apărare uniformă, astfel încât englezii au trebuit, chiar după două săptămâni dela începutul marei lor ofensive între Sollum şi Giarabub, să găsească o clipă de răgaz pentru soldaţii epuizaţi şi care au suferit pierderi considerabile.

*

BERLIN, 5 (Rador). — Pe fronturile de luptă nu s'a produs Vineri vreo schimbare importantă.

Atacurile în massă date de Soviete în sectorul sudic al frontului nu au dus la câştigarea de teren, cu toate încercările lor înversunate. Se pare că au început să-şi arate primele efecte pierderile uriaşe pe care le-au oricinuit trupele germane şi aliate. Frontul se întinde aci, ca şi până acum, la est de Taganrog.

Aviaţia germană a avut un efect nimicitor la Rostov. Toate concentrările de forţe inamice au fost atacate cu numeroase bombe chiar din primele momente.

Nici temperatura de 25 de grade sub zero nu a putut influenţa prea mult asupra avântului trupelor germane.

Impotriva Leningradului a fost activă artileria grea germană. Incendii uriaşe au arătat Joi aci că au fost obţinute lovituri în plin împotriva unor depozite de muniţii inamice.

Armata de încercuire, în colaborare cu aviaţia, a respins noui încercări de ieşire ale inamicului, care au căutat să folosească în acest scop ghiaţa de pe Neva. Aci, ca şi în toate celelalte sectoare ale frontului, continuă măcinarea forţelor inamice.

In Africa de Nord este relativ linişte. Englezii au încercat să execute înaintări de recunoaştere întrucât au pierdut vederea de ansamblu a situaţiei. Aceste atacuri au fost respinse, inamicul suferind noui pierderi de oameni şi materiale.

Se anunţă după acest front că englezii au aruncat în luptă alături de popoarele care le dau ajutor, şi o brigadă engleză, anume brigada de gardă XXII.

Ea are însă drept misiune asigurarea expedierii rezervelor, fapt pentru care a fost aşezată departe în spatele liniilor. Această brigadă nu s'a arătat până acum pe câmpul de luptă.

EXTREMUL ORIENT IN AJUNUL RĂZBOIULUI

NEW YORK, 5 (Rador). — Corespondentul Agenţiei D. N. B. transmite:

„Associated Press" vorbeşte într'un comentariu din Washington despre „semnele întunecate" care lasă să se întrevadă o apropiată erupţie în criza din Extremul Orient.

In această privinţă este semnificativ faptul că din Mexic se anunţă neaşteptate planuri de plecare ale personalului ambasadei japoneze de acolo precum şi faptul că un însemnat număr de cetăţeni japonezi închidează rapid bunurile pe care le au în Mexic socotind inevitabilă intrarea în război a Mexicului în cazul izbucnirii unui conflict între Statele Unite şi Japonia.

„Associated Press" anunţă în continuare că dă Casey, ambasadorul Australiei la Washington, a avut o lungă întrevedere cu d. Welles, şef-adjunct al departamentului de stat.

ATENTATELE DIN FRANŢA SUNT SĂVÂRŞITE DE AGENŢII LONDREI ŞI MOSCOVEI

Un apel către populaţia Parisului

PARIS 6 (Rador). — Corespondentul Agenţiei D. N. B. comunică:

In legătură cu recentele atentate comise împotriva membrilor armatei germane din Paris, amiralul Bard, prefectul poliţei din Paris a adresat populaţiei franceze un apel.

Publicul este invitat cu insistenţă să dea ajutor poliţiei pentru ca autorii atentatelor să fie descoperiţi.

Mai multe persoane au fost deja arestate.

Ziarele condamnă atentatele şi declară că în realitate este vorba numai de crime odioase, comise de indivizi subvenţionaţi de Londra şi Moscova.

Uniunea presei franceze, din care fac parte toate ramurile profesionale ale ziaristicei, a publicat o declaraţie prin care sunt vestejite toate acţiunile teroriste comise la Paris. Uniunea presei franceze cere totdeodată populaţiei să colaboreze cu poliţia pentru ca vinovaţii să fie descoperiţi.

ANGLIA A DECLARAT RĂZBOI UNGARIEI

BUDAPESTA 5 (Rador). — Corespondentul Agenţiei DNB transmite:

Preşedintele de consiliu şi ministru al afacerilor străine d. Bardossy a declarat Vineri după amiază la orele 17 şi 10, în faţa Parlamentului că guvernul britanic, prin intermediul legaţiei americane de la Budapesta, a înaintat guvernului maghiar o declaraţie de război sub formă de ultimatum.

In acest ultimatum britanic se spune că Marea Britanie se consideră în stare de război cu Ungaria cu începere de la 6 Decembrie, miezul nopţei, dacă Ungaria nu-şi retrage trupele sale de pe frontul de Est, până la 5 Decembrie, miezul nopţei.

Guvernul maghiar a luat cunoştinţă de această declaraţie nejustificată a Marei Britanii şi este convins că naţiunea ungară, în întregime, se află alături de guvernul ei.

Declaraţia preşedintelui de consiliu a fost aprobată de Parlament.

O NOUĂ FARSĂ BOLŞEVICĂ: PACTUL DE AJUTOR MUTUAL INTRE U.R.S.S. ŞI GUVERNUL - FANTOMĂ AL „POLONIEI"

BERLIN, 5 (Rador). — Cercurile autorizate germane consideră drept o farsă lipsită de orice semnificaţie pactul de asistenţă mutuală semnat între Uniunea Sovietelor şi „Polonia" prin d-nii Stalin şi Sikorski.

Cel mult merită să fie luat în seamă faptul că nici în ăsa zisul „pact", nici în cuvântările rostite cu prilejul semnării lui nu a fost examinată chestiunea care va fi aspectul Poloniei după „victoria" Uniunii Sovietelor.

UN NOU INCIDENT DE FRONTIERĂ SOVIETO - MANCIURIANĂ

SINGKING, 5 (Rador). — Corespondentul agenţiei D. N. B. anunţă:

Purtătorul de cuvânt al armatei japoneze din provincia Kuantung a comunicat Vineri că o patrulă de grăniceri japonezi a fost atacată de 15 agenţi sovietici cari erau înarmaţi cu puşti-mitraliere, puşti şi pistoale şi cari pătrunseseră pe teritoriul manciurian. Aceştia au fost respinşi de patrula japoneză după ce lăsaseră un mort pe teritoriul manciurian. Examinându-se mai de aproape mortul, s'a văzut că era un chinez îmbrăcat în haine chineze şti, dar având şapcă de soldat, piele şi cisme de provenienţă sovietică. Asupra lui s'a găsit şi un pistol.

Purtătorul de cuvânt a adăugat că agresiunea agenţilor sovietici nu poate fi socotită un gest amical din partea Uniunii Sovietelor, ei indicând mai de grabă „intenţii dubioase".